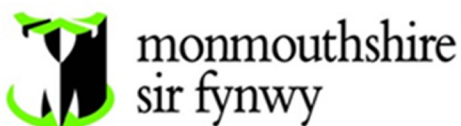

Cynllun Gwella Mynediad Cefn Gwlad Sir Fynwy 2020 – 2030

Y ddogfen hon yw'r Cynllun Gwella Mynediad Cefn Gwlad
at ddibenion y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000

CYNNWYS

	Tudalen
Pennod 1 Rhagair	4
Pennod 2 Gweledigaeth ar gyfer Sir Fynwy	5
Pennod 3 Ynghylch y Cynllun Hwn	5-6
Pennod 4 Themâu	7
Pennod 5 Sut Sir yw Sir Fynwy?	8-9
Pennod 6 Pa Ddarpariaeth Mynediad i Gefn Gwlad sydd yna a Pha Gyfleoedd y mae'n eu darparu?	10-19
6.1 Darpariaeth Mynediad Gyfredol	10
6.2 Hawliau Tramwy Cyhoeddus (HTC)	10-13
6.3 Llwybrau Cerdded a Marchogaeth Caniataol	13
6.4 Marchogion a Gyrwyr Cerbydau	13-14
6.5 Safleoedd Cefn Gwlad, Mannau Gwyrdd a Glas	14
6.6 Tir Comin a Meysydd Pentref	14
6.7 Tir Mynediad Agored	14
6.8 Coetiroerdd	15
6.9 Addysg Awyr Agored	15
6.10 Beicio	15-16
6.11 Rhedeg	16
6.12 Chwaraeon Dŵr	17
6.13 Cynlluniau Amaeth-Amgylcheddol	17
6.14 Mathau Eraill o Fynediad sy'n Bodoli Eisoedd	17-18
6.15 Lle na chyflawnir Darpariaeth Mynediad i Gefn Gwlad	18
Pennod 7 Ystyried Cyflawniad y CGMCG 2007-2017	19
Pennod 8 I ba raddau mae Hawliau Tramwy a Darpariaethau Mynediad Eraill yn Cwrdd â Defnydd Presennol a Phosib yn y Dyfodol	20-24
8.1 Canfyddiadau Allweddol	20-21
8.2 Beth yw'r rhwystrau sy'n atal defnydd cyfredol neu fwy o ddefnydd o lwybrau yn y dyfodol	21-22
8.3 Annog y defnydd o Hawliau Tramwy Cyhoeddus	22
8.4 Esblygiad y rhwydwaith	23-24
Pennod 9 Cyd-destun Polisi	25-26
Pennod 10 Safleoedd Rhwydwaith a Chefn Gwlad a Gynhelir yn Dda	27-32
10.1 Adnodd Mynediad i Gefn Gwlad	27
10.2 Hawliau â Chyfrifoldebau	27
10.3 Beth yw Cyflwr y rhwydwaith?	27-30
10.4 Ased Hawliau Tramwy Cyhoeddus	31
10.5 Cyflwr Safleoedd Cefn Gwlad	32
10.6 Beth fyddai'n annog mwy o ddefnydd o Safleoedd Cefn Gwlad	32
Pennod 11 Ffyrdd o Fyw Iach Llesol	33-36
11.1 Teithio Cynaliadwy'n Annog Ffyrdd o Fyw Egnïol	33

11.2 Iechyd a Lles	33-34
11.3 Hygyrchedd Hawliau Tramwy i'r Deillion neu Bersonau Rhannol Ddall ac Eraill sydd â Phroblemau Symudedd.	34
11.4 Grwpiau Cerdded Fit4	34
11.5 Deddf Cydraddoldeb a Pholisi Mynediad Lleiaf Cyfyngol	34-35
11.6 Mesurau Rhanddeiliaid Anabledd i Gynyddu Ymgysylltiad	35
11.7 Sut bydd y CGMCG yn Annog Ffyrdd o Fyw Iach ac Egnïol	35-36
Pennod 12 Gwybod Beth sydd Allan Yna	36-39
12.1 Y Map Diffiniol a'r Datganiad	36-37
12.2 Camau Rhanddeiliaid ar gyfer y Map Diffiniol	37
12.3 Hyrwyddo	37-38
12.4 Gwelliannau Anabledd a Rhanddeiliaid Eraill ar gyfer Hyrwyddo	39
Pennod 13 Cyfranogiad Cymunedol	40-43
13.1 Buddion Gwirfoddoli	40
13.2 Adnodd Gwirfoddolwyr	40-41
13.3 Gweithgareddau Gwella Gwirfoddolwyr Newydd a Nodwyd	42
13.4 Mesurau Rhanddeiliaid i Gynyddu Cyfranogiad mewn Gwirfoddoli a Gwella'r Profiad	42
13.5 Camau CGMCG ar gyfer Cynnwys y Gymuned	43
Pennod 14 Cymru Ffynniannus	44-45
14.1 Cefnogi Economi Wledig a Thwf Economaidd	44
14.2 Gwerth Economaidd Mynediad i Gefn Gwlad	44-45
14.3 Safbwyntiau Rhanddeiliaid	45
14.4 Gwelliannau CGMCG ar gyfer Cymunedau Ffyniannus	45
Pennod 15 Canolbwyntio ar y Dyfodol	46-50
15.1 Newid yn yr Hinsawdd	46
15.2 Amaethyddiaeth	46
15.3 Pwysau Datblygu	46
15.4 Ymddygiad Gwrthgymdeithasol	46-47
15.5 Ansawdd Bywyd/Cysylltiad i Dirwedd a Bioamrywiaeth	47
15.6 Gweithio mewn Partneriaeth	47-48
15.7 Newidiadau Deddfwriaethol	48
15.8 Gwerth Mynediad i Gefn Gwlad	48
15.9 Camau Gwella CGMCG â Ffocws yn y Dyfodol	49
Pennod 16 Ceisiadau Gwella Llwybr penodol gan Rhanddeiliaid	50
Pennod 17 Cynllun Cyflawni / Datganiad Gweithredu	51-71
Pennod 18 Geirfa	72
Pennod 19 Asesiad Amgylcheddol Strategol	72
Pennod 20 Lluniau	72

1 RHAGAIR

Mae Cynllun Gwella Hawliau Tramwy Sir Fynwy'n gosod ein cyd-amcanion o ran rhwydwaith hawliau tramwy a safleoedd cefn gwlad y sir yn ogystal â mynediad ehangach i'r cyhoedd ar gyfer y 10 mlynedd nesaf. Mae'r cynllun yn gyfuniad o waith ymchwil manwl, gwaith dadansoddi ac ymgynghoriad gyda'r cyhoedd a rhanddeiliaid. Mae'n egluro'r canlyniadau cadarnhaol iawn sy'n cael eu creu gan rwydwaith Hawliau Tramwy eang o 1,659km, ac mae'n cydnabod gwerth mynediad i leoedd gwyrdd o safon o ran lles meddyliol a chorfforol trigolion ac ymwelwyr. Mae ein cynllun yn uchelgeisiol ond hefyd yn realistig yng nghydestun yr heriau y mae Sir Fynwy a'n cymdeithas ehangach yn eu hwynebu. Rydym yn hyderus y bydd cyflawni'r cynllun hwn yn cyfrannu'n sylweddol at wneud Sir Fynwy'n le iachach, mwy ffyniannus ac yn le mwy dymunol i fyw ynddi. Hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi gweithio ar datblygu'r cynllun hwn a diolch i bawb a gymerodd ran yn yr ymgynghoriad, gan ein helpu i siapia ein blaenoriaethau ar gyfer y ddegawd nesaf.

Richard John

County Councillor for Mitchel Troy

Cabinet Member for Children, Young People and MonLife

2 GWELEDIGAETH AR GYFER SIR FYNWY

1. Cydnabod gwerth economaidd, cymdeithasol a threftadaeth ein rhwydwaith hawliau tramwy cyhoeddus a safleoedd cefn gwlad fel buddsoddiad pwysig yn y dyfodol i drigolion ac ymwelwyr Sir Fynwy.
2. Cynnal a gwella safleoedd tramwy a chefn gwlad lleol er mwyn hyrwyddo ac annog eu defnydd a'u mwynhad ar gyfer lles corfforol a meddyliol holl drigolion ac ymwelwyr Sir Fynwy.
3. Cynnal ansawdd ac amrywiaeth cefn gwlad Sir Fynwy a hyrwyddo Mynediad i Gefn Gwlad cyfrifol i bawb.

3 YNGHYLCH Y CYNLLUN HWN

Mae'r cynllun hwn yn nodi dull beiddgar a gweledigaethol o ddarparu a rheoli mynediad i gefn gwlad Sir Fynwy er budd holl drigolion ac ymwelwyr Sir Fynwy.

Cyhoeddwyd y Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (CGMCG) ar gyfer Sir Fynwy gyntaf yn 2007. Ers hynny mae wedi llywio gwaith y gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad, gan roi iddo gyfeiriad a ffocws. Mae deddfwriaeth yn mynnu bod y cynllun yn cael ei adolygu bob 10 mlynedd ac mae'r cynllun hwn yn gynnwys yr adolygiad a gynhaliwyd yn 2017/18.

Roedd yr adolygiad yn ei gwneud yn ofynnol i'r asesiadau canlynol gael eu cynnal ynghyd ag ymgynghori eang;

- Adolygu'r CGHT 2007 -2017 (Atodiad 1)
- Adolygiad o bolisi, deddfwriaeth, strategaethau, astudiaethau academiaidd, ymchwil marchnad gyfredol (Atodiad 3 & 5)
- Dadansoddi'r ddarpariaeth gyfredol a'r galw tebygol yn y dyfodol (Atodiad 2 & 3)
- Y cyfleoedd a ddarperir gan hawliau tramwy lleol ar gyfer ymarfer corff a mathau eraill o hamdden awyr agored a mwynhad y Sir. (Atodiad 2 & 3)
- Hygyrchedd hawliau tramwy (ht) i bobl ddall neu rannol ddall ac eraill â phroblemau symudedd (Atodiad 2)
- Cyflwr y rhwydwaith ht a'i gofnod (Map a Datganiad Diffiniol), Cyhoeddusrwydd a rheolaeth (Atodiad 3)
- Adnoddau ar gael i gwrdd ag anghenion pobl (Atodiad 3)
- Cyfleoedd i gyfrannu at amcanion Teithio Llesol, amcanion Llesiant, Deddf Cydraddoldeb 2010 (Atodiad 3)
- Cyfleoedd i gyflawni cynlluniau ac amcanion eraill (Atodiad 3)

Mae'r cynllun hwn wedi'i strwythuro o gwmpas canlyniadau'r asesiadau a'r ymgynghoriad uchod (Atodiad 4), sydd wedi rhoi i ni ddealltwriaeth o anghenion a blaenoriaethau defnyddwyr Sir Fynwy a'r rheini nad ydynt ar hyn o bryd yn defnyddio'r rhwydwaith, ond y gellid eu hannog i wneud hynny. Mae'r asesiadau hyn ar gael o wneud cais amdanynt.

Mae rhychwant y cynllun hwn yn cynnwys yr holl hawliau tramwy a ddangosir ar y Map Diffiniol, yr holl llwybrau troed eraill, y llwybrau ceffyl a'r holl draciau beicio nad ydynt ar ymyl y gerbyttfordd. Rydym hefyd yn gallu estyn rhychwant y cynllun i gynnwys Tir Mynediad a darpariaethau eraill sy'n bwysig yn ein hardal.

Mae'r Ddeddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwneud yn ofynnol bod y gwasanaeth yn meddwl yng nghyd-destun y tymor hir, yn gweithio'n well gyda phobl, cymunedau a gwasanaethau eraill i geisi0 atal problemau a chymryd agwedd fwy cydgysylltiedig. Rhai o'r materion a n0dwyd yr eir i'r afael â hwy yn y cynllun hwn yw teithiau iechyd a defnyddio hawliau tramwy i wella iechyd, gwella mynediad i fannau agored, gwella'r rhwydwaith sydd ar gael i farchogion, rhedwyr a beicwyr, hyrwyddo'r gwasanaeth yn well i gynulleidfaoedd targedig, datblygu mân gyfleoedd sydd yn gyfleus iawn i ddefnyddwyr, cysylltu pobl â bywyd gwyllt a thirweddau.

Mae'r asesiadau'n dangos bod yn rhaid i'r gwasanaeth mynediad yng nghefn gwlad flaenoriaethu lle mae'n canolbwyntio adnoddau a safonau i adlewyrchu'n gywir y meysydd sydd â'r galw mwyaf. Mae'n rhaid iddo hefyd allu addasu i gwmpasu pethau fel digwyddiadau tywydd gwael. Felly mae'r Gweithdrefnau a Pholisïau A-Z wedi'u diwygio i helpu i gyflawni'r cynllun hwn.

Mae'r cynllun hwn yn nodi rhai uchelgeisiau beiddgar, nad ydynt o reidrwydd wedi'u cyfyngu gan yr adnoddau sydd ar gael, neu gan ein dyletswyddau cyfreithiol, ond yn canolbwyntio ar ddiwallu anghenion cwsmeriaid. Mae'n ddiymwad bod newidiadau yn argaeledd adnoddau ar gyfer cyflenwi llywodraeth leol wedi cael, a bydd yn parhau i gael effaith. Mae gostyngiadau mewn lefelau cyllid yn debygol o barhau am rai blynyddoedd i ddod, a byddant yn creu heriau newydd o ran darparu gwasanaethau. Felly nid oes adnoddau llawn y tu ôl i'r datganiadau gweithredu o fewn y cynllun hwn; mae'n cydnabod yr angen i weithio gyda phartneriaid a rhanddeiliaid i gyflawni llawer o'i elfennau.

Fodd bynnag, cynllun yw hwn sy'n ceisio sicrhau'r canlyniadau gorau posibl gyda'r adnodd sydd ar gael ac mae'r asesiadau'n cydnabod bod yn rhaid i'r gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad archwilio ffyrdd eraill o godi arian, gan gynnwys y gymuned, partneriaethau ar raddfa fawr a chysylltu'r gwasanaeth â'r cyffredinol cyhoeddus.

Paratowyd y cynllun hwn gyda chymorth Fforwm Mynediad Lleol Sir Fynwy ac fe'i llywiwyd gan amrywiol ymgynghoriadau ac ymatebion gan ystod eang o sefydliadau ac unigolion (Rhanddeiliaid). Hoffai'r Cyngor ddiolch i bawb a gymerodd ran.

4 THEMÂU

Mae chwe thema eang wedi dod i'r amlwg o'r asesiadau a'r CGMCG blaenorol. Mae'r cynllun wedi'i strwythuro o amgylch y themâu hyn. Y tair thema gyntaf yw ein prif flaenoriaethau. Mae gan bob un brif amcan a nifer o gamau gweithredu a buddion y manylir arnynt yn y Datganiad Gweithredu.

1. Rhwydwaith a Gynhelir yn Dda

- Targedu gwelliannau ar hawliau tramwy er mwyn sicrhau y ceir y budd cyhoeddus mwyaf

2. Ffyrdd o Fyw Iach Llesol

- Gwella hygyrchedd y rhwydwaith a'i gwneud hi'n haws i bobl ymgorffori cerdded, marchogaeth a beicio yn eu bywydau bob dydd
- Hyrwyddo a chefnogi defnydd y rhwydwaith ar gyfer siwrneiau pwrpasol.

3. Gwybod beth sydd ar gael

- Cyflawni Map a Datganiad Diffiniol cyfoes a hygyrch a hyrwyddo'r rhwydwaith

4. Cyfranogiad Cymunedol

- Cefnogi a galluogi grwpiau gwirfoddol i chwarae rhan weithredol mewn prosiectau cefn gwlad, gan gyfrannu at les a chreu cymunedau cynaliadwy

5. Cymru Ffyniannus

- Mwyhau buddion economaidd Mynediad i Gefn Gwlad i'r eithaf

6. Canolbwyntio ar y Dyfodol

- Gweithio i wasanaeth gwydn sy'n canolbwyntio ar y dyfodol mewn partneriaeth ag eraill, i ddarparu buddion ehangach i drigolion ac ymwelwyr â Sir Fynwy

Cyhoeddir cynllun cyflawni ar wahân i fonitro gwelliannau a wnaed o'r cynllun

5 SUT SIR YW SIR FYNWY?

Mae gan y Sir hunaniaeth unigryw sy'n codi o'i lleoliad yn y gororau rhwng Cymru a Lloegr. Mae'n sir wledig fawr, sy'n gorchuddio 850 o gilomedrau sgwâr o gefn gwlad gydag amcangyfrif o boblogaeth o 92,476, ei hanner yn byw ym mhrif drefi'r Fenni, Trefynwy, Brynbuga, Cil-y-coed a Chas-gwent.

Ased mwyaf Sir Fynwy yw ei thirwedd a'i hamgylchedd naturiol. Mae'n gartref i dirweddau a ddynodwyd yn rhyngwladol ac yn genedlaethol. Mae'r rhain yn ymestyn o linell arfordir agored gwastad Gwastadeddau Gwent i'r Mynydd Du a Safle Treftadaeth y Byd ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog a cheunant afon hardd Ardal Harddwch Eithriadol Dyffryn Gwy.

Mae'r golygfeydd naturiol syfrdanol yma wedi swyno ymwelwyr ers canrifoedd, gan gynnwys peintwyr a beirdd o Turner i Wordsworth. Mae'r gwaith a wnaed i lywio Asesiad Llesiant Sir Fynwy a'r ymgynghoriad ar gyfer y ddogfen hon, yn dangos y "tynnu" y mae pobl yn ei deimlo i'r sir a'r mynediad digymar y gall ei gynnig i amgylcheddau rhyfeddol.

Gyda llawer o drefi marchnad hanesyddol yn frith ledled y sir, gallwch fod yn sicr bob amser o ddod o hyd i rywbeth cyffrous i'w wneud, yn flasus i'w fwyta neu'n ddiddorol i'w archwilio. Cynorthwyr hyn gan y rhwydwaith helaeth o lwybrau troed ledled y Sir a llawer o gyfleoedd eraill i ganŵio, marchogaeth, beicio, dringo neu gynnal gweithgareddau hamdden eraill.

Yn gyffredinol, mae pobl yn Sir Fynwy yn byw yn hwy nag mewn mannau eraill yng Nghymru ac yn iachach. Fodd bynnag, mae gan Sir Fynwy boblogaeth sy'n gynyddol heneiddio. Mae Daffodil Cymru yn rhagweld cynnydd o 87% ym mhoblogaeth Sir Fynwy 65 oed a hŷn â dementia erbyn 2035. Mae hyn yn uwch na'r cynnydd a ragwelir ledled Cymru o 72% a'r ail uchaf yng Nghymru. Mae cynnydd hefyd yn nifer y plant sy'n cael eu cofnodi fel rhai gordew. Mae'r rhain yn dueddiadau a allai roi pwysau sylweddol ar yr awdurdod lleol a'r bwrdd iechyd.

Yn 2018 daeth 2.24 miliwn o ymwelwyr i Sir Fynwy, gan gynhyrchu £ 219 miliwn i economi Sir Fynwy¹. Mae gwariant twristiaeth yn cefnogi'r gyflogaeth fwyaf yn y sectorau llety a bwyd a diod. Yn ogystal, enillodd nifer sylweddol o bobl hunangyflogedig yn Sir Fynwy fywoliaeth o dwristiaeth².

¹ <https://www.visitmonmouthshire.com/cymraeg/cymorth-busnes-twristiaeth.aspx>

² Arolwg STEAM 2018

Mae yna ddibyniaeth ar berchnogaeth car oherwydd natur wledig y sir. Mae trafndiaeth gyhoeddus yn parhau i fod yn broblem gydag amseroedd teithio ar drafnidiaeth gyhoeddus gryn dipyn yn hwy mewn rhannau o Sir Fynwy nag mewn mannau eraill yng Nghymru. Tynnwyd sylw at drafnidiaeth gyhoeddus wael fel mater o bwys yn yr adroddiad Asesu Mynediad ac Anabledd Cefn Gwlad.

Mae gan Sir Fynwy ymdeimlad cryf o gymuned a sylfaen gwirfoddoli. Gwelir hyn yn arbennig yng ngwaith Cefn Gwlad a dymuniad pendant i ehangu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli. Mae amcangyfrifon yn dangos mai Sir Fynwy sydd â'r cyfraddau uchaf o wirfoddoli yng Nghymru.

Gwelodd Sir Fynwy gynnydd yn y boblogaeth sy'n siarad Cymraeg i 9.9% yn 2011. Mae'n ardal lewyrchus ar y cyfan sy'n cynnig ansawdd bywyd uchel i'w thrigolion, ond mae amddifadedd yn dal i fodoli o fewn y lleoliad hwn.

6 Pa ddarpariaeth Mynediad i Gefn Gwlad sydd ar gael a pha gyfleoedd y mae'n eu darparu?

Mae'r adran hon yn disgrifio'r cyfleoedd sydd ar gael o hawliau tramwy lleol a mathau eraill o ddarpariaeth mynediad i drigolion ac ymwelwyr Sir Fynwy, ar gyfer ymarfer corff a mathau eraill o hamdden awyr agored a mwynhad o'r cefn gwlad.

6.1 DARPARIAETH MYNEDIAD GYFREDOL

Mae'r ddarpariaeth Mynediad i Gefn Gwlad yn Sir Fynwy yn helaeth ac yn cael ei darparu nid yn unig gan Gyngor Sir Fynwy ond gan ystod eang o sefydliadau eraill. Sir Fynwy yw'r porth i Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog (y Parc) ac mae ganddi gamlesi, afonydd, trefi marchnad, gwyliau bwyd, cestyll, safleoedd darganfod awyr dywyll, teithiau cerdded, llwybrau marchogaeth, gwyliau cerdded, gwinllannoedd, mynyddoedd, ceunentydd, ogofâu, brynau, coedwig gyhoeddus, priordai ac abatai, Llwybr Arfordir Cymru, paragleidio, amgueddfeydd, profiadau padl-fyrddio a safleoedd hamdden mwy traddodiadol fel cyrsiau golff. Felly nid oes prinder cyfle i gael mynediad i gefn gwlad yn Sir Fynwy ar gyfer ymarfer corff, lles a mwynhad. Bellach gellir dod o hyd i wybodaeth ar gyfer ymwelwyr a thrigolion ar wefan dwristiaeth Mynwy: www.visitmonmouthshire.com

6.2 HAWLIAU TRAMWY CYHOEDDUS

Mae'r Map Diffiniol yn cofnodi mân briffyrdd a elwir yn hawliau tramwy cyhoeddus (HTC). Mae'r mân briffyrdd hyn yn cael eu gwarchod gan yr un ddeddfwriaeth priffyrdd â'r rhwydwaith priffyrdd ehangach. Fodd bynnag, maent yn wahanol i briffyrdd amlbwrpas eraill yn y ffordd y cânt eu cofnodi ac y gellir eu defnyddio. Mae hyn yn dibynnu ar beth yw eu statws. Rhennir HTC yn bedair lefel o statws:

- Llwybr troed, priffordd y mae gan y cyhoedd hawl tramwy ar droed yn unig.
- Llwybr ceffylau, priffordd lle mae gan y cyhoedd hawl tramwy ar droed yn ogystal â hawliau marchogaeth a beicio.
- Cilffordd sy'n agored i'r holl draffig (CAHD), a HTC sy'n agored i bob math o ddefnyddwyr, gan gynnwys ei defnyddio gan gerbydau ceffylau a cherbydau modur, ond a ddefnyddir yn bennaf at y dibenion y defnyddir llwybrau troed a llwybrau ceffylau ar eu cyfer.
- Cilffordd gyfyngedig (CG), categori newydd o briffordd a gyflwynwyd gan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 (CROW), y mae gan y cyhoedd hawl tramwy ar droed, ceffyl, beic a cherbyd â cheffyl. O dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, ail-ddynodwyd pob HTC a ddynodwyd yn Ffordd a Ddefnyddir fel Llwybr Cyhoeddus (a ddynodir yn aml fel CRB neu CRF ar Fap Diffiniol Sir Fynwy) fel Cilffyrdd Cyfyngedig (oni bai bod un o'r darpariaethau yn Neddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig yn berthnasol).

Mae 2,164.83 o gilomedrau o hawliau tramwy yn Sir Fynwy a 1609.6 o gilomedrau³ o briffyrdd cyhoeddus eraill (heolydd). Fodd bynnag, mae cytundeb yn ei le i'r 505.78 o

³ <https://stats.wales.gov.wales/Catalogue/Transport/Roads/Lengths-and-Conditions/roadlength-by-typeofroad-year>

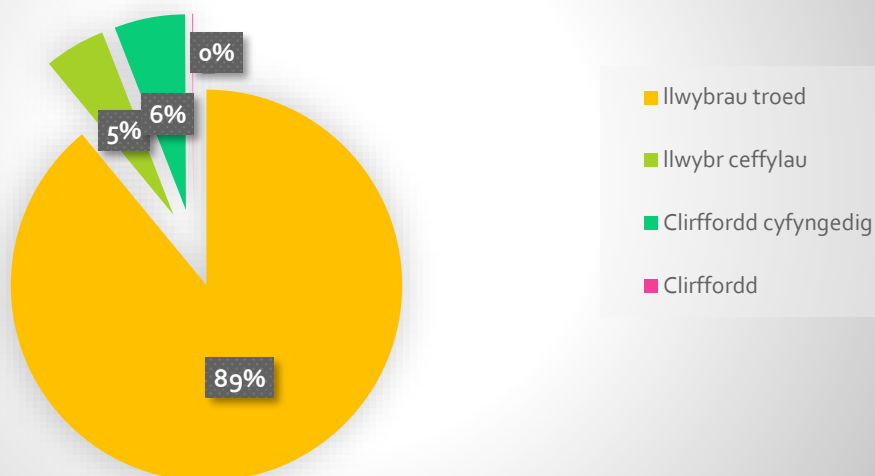
gilomedrau o hawliau tramwy cyhoeddus yn y Parc gael eu cynnal gan yr Awdurdod hwnnw. Mae Sir Fynwy yn talu swm blynyddol i Awdurdod y Parc Cenedlaethol am y gwaith hwn.

Pe bai'r cytundeb hwn erioed yn cael ei ddiddymu yna byddai'r hawliau tramwy yn y Parc yn dod o dan y gweithdrefnau a'r polisiau sy'n berthnasol i weddill Sir Fynwy gan gynnwys y cynllun hwn. Mae'r Cyngor a'r Parc wedi gweithio'n agos i ddatblygu eu cynlluniau gwella. Cynhyrchwyd y CGMCG i gynnwys Sir Fynwy gyfan gan gynnwys y rhan honno yn y Parc rhag ofn y bydd y Cytundeb Cynnal a Chadw yn cael ei ddiddymu rywbryd ac i sicrhau bod pob rhan o Sir Fynwy yn cael ei thrin yn gyfartal. Drwy gytundeb mae'r Parc hefyd wedi cynhyrchu CGMCG eu hunain ac mae gan y ddau ddatganiadau gweithredu tebyg. Gwneir trefniadau ffres i adolygu'r ddau gynllun ymhen deng mlynedd.

Tabl 1 Maint y rhwydwaith priffyrdd yn Sir Fynwy (gan gynnwys PCBB) 2018

Statws Llwybr	Cilomedrau yn Sir Fynwy	Cilomedrau ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog	Cyfanswm y cilomedrau yn Sir Fynwy gyfan	Canran o gyfanswm y math o HT
Llwybr troed	1490.12	437.19	1927.30	89%
Llwybr ceffylau	82.45	26.86	109.31	5%
Cilffordd Gyfyngedig	84.95	41.73	126.68	6%
Cilffordd	1.528	0	1.528	0%
Cyfanswm cilomedrau	1,659.05	505.78	2164.83	
Cyfanswm y cilomedrau o Briffyrdd eraill (A, B, a heolydd eraill a ddangosir ar restr y strydoedd)			1609.6	
Cyfanswm yr HT yng Nghymru			33,200 o gilomedrau	6%

% Y GWAHANOL FATHAU O HAWLIAU TRAMWY YN SIR FYNWY

Mae swm y Llwybrau Ceffylau wedi cynyddu o 71 o gilomedrau yn 2007 i 82.45 o gilomedrau yn 2017. Mae'n debyg bod hyn oherwydd newidiadau cyfreithiol i'r Map Diffiniol a'r prosiect llwybr ceffylau Troedio a Thuthio a greodd rai llwybrau ceffylau newydd.

Mae'r map yma a Thabl 1 yn dangos y dwysedd uchel o hawliau tramwy sy'n bodoli yn Sir Fynwy, yn enwedig llwybrau troed. Mae hefyd yn dangos y llwybr ceffylau darniog a chyfyng iawn, clirffordd gyfyngedig a rhwydwaith llwybr ceffylau. Dangosir llwybrau troed fel llinellau porffor a llwybrau eraill mewn gwyrdd.

Fodd bynnag, mae 459.3 o gilomedrau o Ffyrdd Di-ddosbarth, ffyrdd "C" y Sir, (llawer ohonynt heb arwyneb) sy'n darparu mynediad i bob math o ddefnyddwyr ac sy'n gysylltiadau hanfodol â'r rhwydwaith hawliau tramwy. Maent yn arbennig o ddefnyddiol ar gyfer beicwyr, gyrrwyr cerbydau a marchogion.

Mae gan Sir Fynwy lawer o lwybrau wedi'u hyrwyddo ond y rhai mwyaf adnabyddus yw Llwybr Arfordir Cymru a Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa, y ddau

ohonynt yn denu cyllid grant oherwydd eu statws a'u pwysigrwydd i economi ranbarthol a chenedlaethol Cymru.

Agorwyd Llwybr Arfordir Cymru yn 2012. Mae'n 870 o filltiroedd o hyd i gyd a cherddodd cyfanswm o 2.8 miliwn o ymwelwyr y llwybr mewn 12 mis i fis Mehefin 2013. Mae 14 o filltiroedd, neu 22 o gilomedrau, o Llwybr Arfordir Cymru yn rhedeg o Gas-gwent i Fagwyr.

Caiff ei gynnal a'i gadw gan Gyngor Sir Fynwy ar y cyd â Chyfoeth Naturiol Cymru, awdurdodau lleol eraill a Llywodraeth Cymru. Hyrwyddir y llwybr gan Lywodraeth Cymru yn rhyngwladol a phleidleisiwyd ef gan Lonely Planet fel y gyrchfan orau i ymweld â hi yng Nghymru.

Mae'r 870 o filltiroedd o lwybr arfordir yn cysylltu â Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa i greu llwybr cerdded parhaus 1030 o filltiroedd o amgylch Cymru gyfan. Mae Llwybr Arfordir Cymru hefyd yn cysylltu â llwybrau eraill yn Sir Fynwy fel Taith Gerdded Dyffryn Gwy, Llwybr Tewdrick a llu o lwybrau crwn lleol llai. Cyn bo hir bydd hefyd yn cysylltu â Llwybr Arfordir Lloegr.

Mae'r sir hefyd wedi'i gorchuddio'n dda â phum llwybr pellter hir arall a hyrwyddir, pob un ac eithrio Taith Gerdded Cwm Mynwy yn cael ei hyrwyddo gan Gyngor Sir Mynwy a neu Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

1. Taith Gerdded Dyffryn Gwy
2. Taith Gerdded Dyffryn Wysg
3. Taith Gerdded y Tri Chastell
4. Llwybr Sant Tewdrick
5. Ffordd y Bannau
6. Taith Gerdded Cwm Mynwy

Mae 256.4 o gilomedrau o HTC yn llwybrau a hyrwyddir. Mae gennym hefyd gyfres o deithiau cerdded iach a 30 o deithiau cerdded llwybr gofal sy'n llwybrau a hyrwyddir yn lleol.

Mae cyfle i ddatblygu teithiau cerdded eraill. Mae Ffordd Cambrian a Ffordd Mynwy yn llwybrau lle mae trafodaeth ar y gweill gydag unigolion a Chymdeithas y Cerddwyr i hyrwyddo a rheoli'r llwybrau yn y dyfodol. Mae Grwpiau Lleol yn datblygu ac yn cynnal teithiau cerdded crwn.

6.3 LLWYBRAU CERDDED A MARCHOGAETH CANIATAOL

Llwybrau caniatool yw lle mae tîrfeddiannwr yn caniatáu, trwy ei gydsyniad, i rai defnyddwyr ddefnyddio llwybr ar ei dir naill ai fel llwybr troed neu lwybr ceffylau. Nid yw'r rhain mor gyffredin ac nid ydynt fel arfer yn cael eu cofnodi ond rydym yn ymwybodol o 4,174 o fetrau o lwybrau troed caniatool a 3,381 o fetrau o lwybrau ceffylau caniatool. Mae rhannau sylweddol o Daith Gerdded Dyffryn Wysg a Thaith Gerdd Dyffryn Gwy ar lwybrau caniatool. Anfantais llwybrau caniatool yw y gellir eu cau ar unrhyw adeg ac fel rheol ni ellir eu cynnal ar draul y cyhoedd.

6.4 MARCHOGION A GYRWYR CERBYDAU

Er gwaethaf diffyg llwybrau ceffylau, cilffyrdd a chilffyrdd cyfyngedig mae gan y sir rai cyfleusterau gwych ar gyfer marchogion yng Nghanolfan Digwyddiadau Broome, Cae Rasys Cas-gwent a Choleg Gwent. Erbyn hyn mae yna hefyd gyfres o lwybrau ceffylau a hyrwyddir yn dwyn yr enw Llwybrau Troedio a Thuthio a chrynhoad o lwybrau marchogaeth yng Nghoedwig Wentwood.

Caniateir cerbydau a dynnir gan geffylau ar gilffyrdd a chilffyrdd cyfyngedig sy'n agored i'r holl draffig. Mae gyrwyr cerbydau yn Sir Fynwy yn cynghori eu bod yn defnyddio ffyrdd tawel yn bennaf.

Mae cyfle i wneud mwy o ddefnydd o ffyrdd di-ddosbarth sirol fel "lonydd tawel" a fyddai o fudd i fwy o ddefnyddwyr hamdden trwy edrych ar sut mae'r llwybrau hyn yn cael eu

harwyddo, eu rheoli a'u hyrwyddo. Mae cyfle hefyd i gynyddu llwybrau marchogaeth yn rhai o'r coedwigoedd cyhoeddus a reolir gan Gyfoeth Naturiol Cymru.

6.5 SAFLEOEDD CEFN GWLAD, MANNAU GWYRDD A GLAS

Mae ymchwil yn dangos bod mynediad i fannau gwyrdd yn bwysig i iechyd meddyliol a chorfforol preswylwyr ac yn cael effaith gadarnhaol ar hirhoedledd bywyd. Mae yna:

- 11 o safleoedd Mynediad i Gefn Gwlad gan gynnwys un parc gwledig (Castell Cil-y-coed) sy'n darparu mynediad i gerddwyr gael picnic, hedfan barcud ac ati. Mae daliadau tir eraill y cyngor sir hefyd yn caniatáu cyfleoedd mynediad pellach i gefn gwlad.
- 44 o Barciau a Gerddi Hanesyddol, y dynodwyd bod ganddynt Ddiddordeb Hanesyddol Arbennig, sy'n cwmpasu 1,910 o hectarau.
- 3 thirwedd cymuned o "Ddiddordeb Hanesyddol Eithriadol" (sef rhannau o Flaenafon, Gwastadeddau Gwent a Dyffryn Gwy Isaf) - ac un dirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Arbennig, (Ceunant Clydach) yn ardal Sir Fynwy a nodwyd gan CADW yn y Cofrestrau Rhagorol a Diddordeb Hanesyddol Arbennig yng Nghymru.
- Mae AHNE Dyffryn Gwy yn gyrchfan boblogaidd i dwristiaid sy'n denu nifer sylweddol o gerddwyr, beicwyr a theithwyr dydd am harddwch ei golygfeydd, ei nodweddion ecolegol, daearegol, hanesyddol a diwylliannol.

Mae cyfleoedd ar gael i wella'r ddarpariaeth mewn parciau gwledig/safleoedd cefn gwlad i annog mwy o bobl i'w defnyddio trwy arwyddion gwell, hyrwyddo a gwella llwybrau i ac o'r safleoedd.

6.6 TIR COMIN A MEYSYDD PENTREF

Amcangyfrifir bod 3,853.587 o hectarau o diroedd comin gwledig yn bennaf yn Sir Fynwy. Mae tir comin yn eiddo, e.e. gan gyngor lleol, yn breifat neu gan yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol. Fel rheol mae hawl i grwydro ar droed drosto. Fodd bynnag, mae gan rai tiroedd cyffredin hawliau gwahanol, felly er enghraifft gellir defnyddio'r tiroedd comin yng Nglascoed ar gyfer marchogaeth.

Hefyd mae 24 o lawntiau pentref y gellir eu defnyddio ar gyfer chwaraeon a hamdden, e.e. chwarae pêl-droed neu gerdded eich ci. Mae llawer o lawntiau'n cael eu cynnal a'u cadw gan gynghorau cymuned lleol, ond gall rhai fod yn eiddo preifat.

6.7 TIR MYNEDIAD AGORED

Gall y cyhoedd gerdded ar Dir Mynediad Agored. Mae wedi'i fapio ar Fapiau Mynediad a gynhyrchir gan Gyfoeth Naturiol Cymru ac fe'i dangosir ar eu gwefan. Dangosir Tir Mynediad hefyd ar rai mapiau'r Arolwg Ordnans. Fe'i diffinnir fel mynydd, rhos, rhostir, twyndir a chomin.

Yn Sir Fynwy (y tu allan i Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog) mae tua 150 o hectarau o diroedd comin gwledig yn bennaf sydd wedi'u dynodi'n Fynediad Agored. Yn ogystal, mae Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) wedi neilltuo 3,550 o hectarau o goedwig gyhoeddus fel mynediad agored yn Sir Fynwy. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru yn ddiweddar ei bod yn bwriadu ymestyn tir mynediad agored i'r arfordir yn y dyfodol.

6.8 COETIROEDD

Mae cerdded mewn coetiroedd yn boblogaidd iawn ymhlith trigolion Sir Fynwy. Creodd y prosiect Coedwigoedd ar gyfer Pobl stocrestr o goetir hygyrch ledled y DU ac mae'n hysbys o hyn, yn 2014, bod 43% o goedwigoedd yng Nghymru yn hygyrch i'r cyhoedd. Mae Coed Cadw wedi cynnal dadansoddiad mawr o ddarpariaeth a diffyg mynediad coetir ledled y DU. Mae'r prosiect, o'r enw "Gofod i Bobl" yn awgrymu bod 23.6% o boblogaeth Cymru yn 2016 yn byw o fewn 500 metr i goedwig o 2 hectar neu fwy a bod 80.6% yn byw o fewn 4 cilomedr i goedwig 20 hectar neu fwy⁴. Y prif weithgaredd a wneir mewn coetiroedd yn ôl Astudiaeth Awyr Agored Cymru yw cerdded.

Mae lle i ymestyn gweithgareddau eraill fel marchogaeth neu feicio yn fwy ffurfiol dros goetiroedd yn Sir Fynwy os yw tiffeddianwyr yn cytuno.

6.9 ADDYSG AWYR AGORED

Mae gan Sir Fynwy wasanaeth addysg awyr agored gyda dau safle yng Ngilwern a Pharc Hilston. Gall Canolfan Awyr Agored Gilwern ddarparu ar gyfer grwpiau mawr o oddeutu 80 o bobl ac mae wedi'i lleoli mewn 15 erw o diroedd. Mae yna wal glogfeini, tŵr dringo, coetir a dôl fawr ar gyfer gwersylla. Gan nad yw'n bell o Geunant Clydach gall hefyd ddarparu profiadau ogofa.

Mae Parc Hilston yn Nhrefynwy yn blasty rhestredig, dim ond 10 munud o Afon Gwy Mae'n ddelfrydol ar gyfer pobl sy'n hoffi canŵio, pysgota neu gerdded rhannau o Daith Gerdded Dyffryn Gwy. Nid yw Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa hefyd yn bell i ffwrdd.

Mae cwmnïau preifat eraill hefyd yn cynnig cyfleoedd i gymryd rhan mewn ogofa, dringo, canŵio, caiacio, cerdded brynau, gwersylla, adeiladu rafftau, pysgota a gweithgareddau antur eraill.

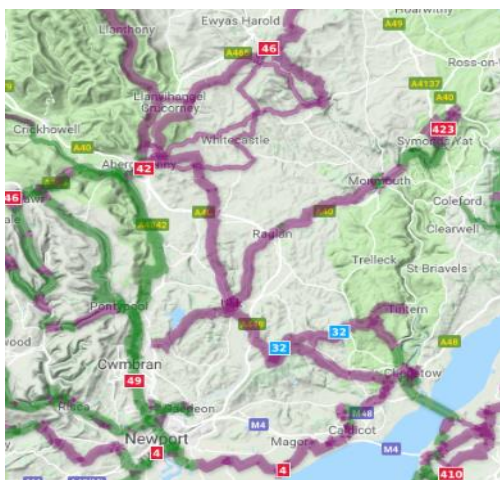
6.10 Beicio

Mae beicio yn Sir Fynwy yn fwy a mwy poblogaidd gyda llawer o lonydd tawel i'w dilyn. Mae gennym ddau o lwybrau pellter hir y Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol sy'n cychwyn yng Nghas-gwent: y Llwybr Celtaidd (220 o filltiroedd yn croesi ymyl deheuol Cymru sy'n mynd i'r gorllewin ar draws Pont Cludwr Casnewydd), a Lôn Las Cymru (185 o filltiroedd yn mynd i'r gogledd trwy Fannau Brycheiniog i Eryri). Mae'r map isod⁵ yn dangos y llwybrau Beicio Cenedlaethol sydd ar gael yn Sir Fynwy.

⁴ Ystadegau Coedwigaeth 2017

<https://www.forestry.gov.uk/website/forstats2017.nsf/0e01ca232ca463ed802570a60054c205!CreateDocument>

⁵ <https://www.sustrans.org.uk/ncn/map>

Rydym yn gartref i Wyl feicio fawreddog y Fenni⁶, sy'n cynnwys ar deithiau teulu ar y rhaglen yn ogystal â digwyddiadau sy'n rhoi cyfle i wylïo beicwyr proffesiynol, gan gynnwys y Velothon blyneddol sy'n rhoi cyfle i gyd reidio llwybr hyrwyddwyr.

Mae Sir Fynwy hefyd yn gartref i "Y Tymbl" - dringfa chwedlonol 6 cilomedr â graddiant 10% (wedi'i rhestru fel un o'r dringfeydd beicio mwyaf ym Mhrydain). Yn ogystal, mae Sustrans wedi ac yn datblygu llwybrau trwy Sir Fynwy. Mae Ffordd yr Hebog Tramor rhwng Wyesham (Mynwy) a Symonds Yat yn boblogaidd ac maen nhw'n edrych i

ymestyn y llwybr hwn i Redbrook.

Mae'r ffordd feicio o Lan-ffwyst i Glydach yn ymestyn i lwybr beicio Blaenau'r Cymoedd ym Mrynawr. Mae Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog hefyd yn darparu llwybr beicio o Lan-ffwyst i Goytre.

Yn 2014, roedd cyfres o lwybrau "Troedio a Thuthio" ar gael. Mae'r rhain yn llwybrau oddi ar y ffordd amlwrpas yn bennaf sy'n addas ar gyfer beicwyr, marchogion a cherddwyr.

Gellir lawr lwytho pob un o'r llwybrau beicio yn Sir Fynwy ar www.visitmonmouthshire.com/things-to-do/cycling-routes-in-monmouthshire.aspx

Mae Sir Fynwy wedi datblygu set o Fapiau Rhwydwaith Integredig sy'n nodi cynlluniau'r Cyngor ar gyfer gwella llwybrau teithio llesol mewn ac o amgylch aneddiadau allweddol dros y 15 mlynedd nesaf. Gellir gweld y mapiau yma.

Ar hyn o bryd mae gan y sir rwydwaith llwybr ceffylau cyfyngedig a thameidiog ar gyfer beicio oddi ar y ffordd. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cydnabod bod cyfleoedd i ehangu beicio yn Sir Fynwy ac mae'n datblygu Strategaeth Feicio i fanteisio ar y cyfleoedd a ddaw yn sgîl Teithio Llesol, yn ogystal ag ymestyn y rhwydwaith o lwybrau allan o drefi mawr i gysylltu â phentrefi a lleoedd eraill o ddiddordeb.

6.11 RHEDEG

Mae yna ddigon o lefydd lle mae'n bosib rhedeg fel parciau gwledig, meysydd pentref a thiroedd comin, tir mynediad agored, llwybrau troed, llwybrau ceffylau a chilffyrdd, coetiroedd a gwarchodfeydd natur.

Mae yna lawer o ddigwyddiadau rhedeg wedi'u trefnu yn Sir Fynwy ond mae angen caniatâd y tirfeddianwyr dan sylw ar bob un ohonynt. Mae gan Parkrun rediad poblogaidd ym Mharc Cefn Gwlad Rogiet sy'n rhedeg bob penwythnos ac mae un Pont Hafren hefyd wedi cychwyn yn ddiweddar. Mae mwy yn ddymunol os gellir dod o hyd i leoliadau addas gyda pharcio.

⁶ <https://www.visitmonmouthshire.com/things-to-do/cycling-in-monmouthshire.aspx>

6.12 CHWARAEON DŴR

Mae Cronfa Ddŵr Llandegfedd yn gweithredu canolfan chwaraeon dŵr newydd sbon. Mae'n cynnig gweithgareddau tir a dŵr o adeiladu tîm, hwylyrddio, hwylio dingi, padl-fyrddio, caiacio, adeiladu raffiau ac astudiaethau amgylcheddol.

Mae canŵio ar gael ar afon Gwy.

Yn agos at Sir Fynwy mae'r Ganolfan Blymio a Gweithgareddau Cenedlaethol yn Chwarel Tidenham yng Nghas-gwent⁷. Yma gallwch brofi pecyn plymio SCUBA cyflawn ar gyfer dechreuwyr hyd at bobl broffesiynol sydd â chysiau deifio arbennig ar gyfer y plymiwr chwaraeon a'r plymiwr hamdden. Mae dyfnderoedd yn amrywio o 1-82 medr gan olygu mai hwn yw'r safle plymio mewndirol dyfnaf yn y D.U.

Ffeyrn i gerddwyr, beicwyr a phobl sy'n hoff o fyd natur yw Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog. Mae'r rhan fordwyol yn 35 o filltiroedd o hyd. Rheolir hyn gan yr Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd sy'n hyrwyddo llwybr halio'r gamlas fel rhan o'r Gwasanaeth Iechyd Naturiol, fel campfa awyr agored, lle perffaith ar gyfer hamdden sy'n rhad ac am ddim. Mae'r llwybr halio hefyd yn rhan o'r rhwydwaith beicio Cenedlaethol (RhBC 49).

6.13 CYNLLUNIAU AMAETH-AMGYLCHEDDOL

Roedd 63 o ffermydd yn Sir Fynwy o fewn cynllun amaeth-amgylcheddol Tir Gofal, a oedd mewn llawer o achosion yn cynnwys mynediad caniatol ychwanegol. Mae'r cynllun hwn bellach wedi'i ddisodli gan Glastir sydd hefyd yn cynnwys darparu mynediad caniatol. Fodd bynnag, nid yw'n wybyddus pa mor helaeth yw'r mynediad ychwanegol hwn yn Sir Fynwy. Mae'n wybyddus bod llawer o lwybrau caniatol o dan aden Tir Gofal yn dal i fodoli ond nid yw'r rhain wedi'u mapio. Mae Llywodraeth Cymru yn hyrwyddo mynediad Glastir ar ei gwefan trwy system fapio o'r enw Lle Map. Mae hyn hefyd yn dangos Llwybr Arfordir Cymru, Llwybrau Cenedlaethol a Thir Mynediad Agored.

6.14 MATHAU ERAILL O FYNEDIAD SY'N BODOLI EISOES

- Mae 100 o henebion cofrestredig yn Sir Fynwy gan gynnwys 8 castell, rhai ohonynt ond yn hygyrch trwy hawliau tramwy cyhoeddus.
- Mae'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn gofalu am fynyddoedd (Sugar Loaf & Skirrid), dolydd, coetiroedd (St Marys Vale), rhaeadrau a ffermydd brynau traddodiadol ar draws Sir Fynwy yn ogystal â chastell canoloesol (Castell Skenfrith), Ystâd Parc Clytha a theml lyngesol (Y Cymin). Mae hyn nid yn unig yn caniatáu i ystod amrywiol o dirweddau fod yn hygyrch ond mae hefyd yn darparu cyfleoedd i ddeall a mwynhau bioamrywiaeth, straeon, treftadaeth a diwylliant Sir Fynwy. Mae hefyd yn rhoi cyfleoedd i wirfoddoli.
- Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn rheoli pedair Gwarchodfa Natur Genedlaethol yn Sir Fynwy:-
 1. Gwarchodfa Natur Genedlaethol Coed y Cerrig ger Y Fenni
 2. Cwm Clydach, yng Ngheunant Clydach
 3. Gwarchodfa Natur Genedlaethol Lady Park, ger Trefynwy

7

<https://www.visitmonmouthshire.com/thedms.aspx?dms=3&venue=1291730&rgn=Monmouthshire&catid=28&feature=1000>

4. Gwarchodfa Natur Genedlaethol Fiddlers Elbow

Mae gan Gyfoeth Naturiol Cymru ap rhad ac am ddim "PlacesToGo" y gellir ei lawr lwytho ar ffonau smart ac mae'n dangos yr holl lwybrau cerdded a reolir ar eu tir ynghyd â gwybodaeth am eu cyfleusterau hamdden.

- Mae safleoedd cefn gwlad hygyrch eraill yn cael eu rheoli gan Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gwent (gan gynnwys Beacon Hill, Cors Magwyr, Dolydd New Grove, Fferm Pentwyn a Chomin Wyeswood), Coed Cadw (gan gynnwys Coedwig Beaulieu a rhannau helaeth o Wentwood) a rheolwyr tir eraill y sector cyhoeddus a gwirfoddol
- Mae geogelcio yn gêm hela trysor sy'n defnyddio mapiau a dyfeisiau wedi'u galluogi gan system leoli fyd-eang (SLF). Y nod yw llywio i set benodol o gyfesurynnau SLF ac yna ceisio dod o hyd i'r Geogelc wedi'i guddio yn y lleoliad hwnnw. Os dewch chi o hyd i gelc gallwch chi gofnodi'ch ymweliad a chyfnewid trysorau. Mae rhai o safleoedd a llwybrau hyrwyddedig Sir Fynwy fel Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa hefyd yn cynnig safleoedd geogelcio. Mae gan Gymdeithas Geogelcio Prydain Fawr ddolenni i wefannau sy'n rhestru gwefannau geogelcio.

6.15 LLE NA CHYFLAWNIR DARPARIAETH MYNEDIAD I GEFN GWLAD

- Mae'r llwybr ceffylau, y gilffordd a'r rhwydwaith cilffordd gyfyngedig yn dameidiog ac yn gyfyngedig, gan adael ychydig o ddarpariaeth ar gyfer marchogion, beicwyr oddi ar y ffordd, gyrwyr cerbydau a defnyddwyr cerbydau. Mae mynediad cyfyngedig hefyd i'r rheini sydd â phroblemau symudedd neu iechyd.
- Mae diffyg cynnal a chadw ar ymylon a mân lwybrau ffyrdd sy'n darparu cysylltedd â'r rhwydwaith hawliau tramwy, gan atal ffyrdd o fyw egniol.
- Mae bwlch yn y rhwydwaith hawliau tramwy yn Ystâd Hendre lle na chofrestrwyd unrhyw hawliau tramwy cyhoeddus o gwbl. Yn ddiweddar, mae cronfa ddŵr Llandegfedd wedi agor llwybr troed caniataol o amgylch y gronfa ddŵr sy'n hynod boblogaidd ond nid yw ar gael trwy gydol y flwyddyn.
- Mae angen gweithio gyda pherchnogion coetiroedd yn enwedig Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) i ymestyn mynediad i ystod ehangach o ddefnyddwyr.
- Mae astudiaeth Greenspace Sir Fynwy a archwiliodd fynediad i fannau gwyrdd, yn awgrymu bod angen canolbwyntio ar fynd i'r afael â rhwystrau i lwybrau troed yn agos at aneddiadau ac ar lwybrau crwn sy'n dechrau ac yn gorffen o fewn aneddiadau, er mwyn bod o fudd i boblogaethau trefol. Mae hefyd yn awgrymu creu mwy o lwybrau crwn o amgylch aneddiadau.

7 YSTYRIED CYFLAWNIAD Y CGMCG 2007-2017

Roedd cam cyntaf cynhyrchu'r ddogfen hon yn cynnwys asesiad o'r hyn a gyflawnwyd, ac na chyflwynwyd, trwy'r CGMCG cyntaf ar gyfer Sir Fynwy a oedd yn rhedeg rhwng 2007 a 2017.

Gweler "Atadfa 1 Crynodeb o Gynllun Gwella Hawliau Tramwy o ddogfen Cyflawni CGHT 2007 – 2017" am fanylion pellach o gyflawniadau dros y degawd diwethaf sy'n ffurfio sylfaen dystiolaeth ac sydd ar gael ar-lein neu ar gais

- Llwyddodd y CGMCG i gael ei ddefnyddio fel dogfen gynnig am adnoddau ychwanegol gyda chyllid wedi'i dderbyn o Gronfa Treftadaeth y Loteri, y Cynllun Datblygu Lleol ac ystod o grantiau eraill.
- Sir Fynwy oedd yr awdurdod cyntaf yng Nghymru (os nad y Deyrnas Unedig) i gynhyrchu Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Hawliau Tramwy Cyhoeddus a Chanllawiau Technegol a ddefnyddir yn ddyddiol.
- Mae mabwysiadu Polisi Mynediad Lleiaf Cyfyngol wedi cael gwared ar nifer fawr o gamfeydd. Sir Fynwy oedd yr awdurdod cyntaf i wneud ein darn o Glawdd Offa yn rhydd o gamfeydd. Mae Taith Gerdded Dyffryn Wysg, Taith Gerdded Dyffryn Gwy a nifer o lwybrau eraill hefyd bellach yn rhydd o gamfeydd. Cynhyrchwyd Canllaw Dodrefn Cefn Gwlad i gontractwyr, tîrffeddiannwyr ac eraill ei ddefnyddio sy'n parhau i gynorthwyo i wneud y rhwydwaith yn fwy hygyrch i bawb. Mae angen diweddaru hyn i adlewyrchu safonau newydd ac mae angen ei hyrwyddo'n ehangach.
- Roedd y gwasanaeth mynediad yng nghefn gwlad yn allweddol wrth sefydlu Teithiau Cerdded, wedi'u hatgyfeirio gan feddygon teulu, o'r Canolfannau Hamdden, ond o ran sicrhau buddion iechyd mae angen targedu gweithgaredd, a'i gyfathrebu mewn ffordd sy'n annog defnydd gan y cyhoedd / ysgolion a chan ddarparu'r iechyd a darparwyd eraill.
- Mae creu rhwydweithiau cydlynol o lwybrau statws uwch ar gyfer marchogion a beicwyr yn parhau i fod yn her sylweddol. Mae angen rhoi mwy o ystyriaeth i ddefnyddio ffyrdd a lleiniau ymylon ffyrdd presennol i leihau darnio'r rhwydwaith o lwybrau ceffylau, traciau beicio a chilffyrdd.
- Rydym wedi cynyddu mynediad i'r Map Diffiniol trwy ddarparu fersiwn ar-lein at ddefnydd y cyhoedd: <https://access.monmouthshire.gov.uk/>
- Bydd angen i'r gwasanaeth gofleidio technoleg newydd a gwella'r systemau presennol os yw am wella lefelau gwasanaeth cwsmeriaid.
- Ar ôl ymgynghori'n helaeth, cyflwynwyd system flaenoriaethu ar gyfer materion cynnal a gorfodi. O ganlyniad mae nifer sylweddol o bontydd newydd wedi'u gosod ac mae llawer wedi'u hatgyweirio, ond mae ôl-groniad sylweddol o waith o hyd ac mae archwiliadau'n parhau i fod yn broblem.

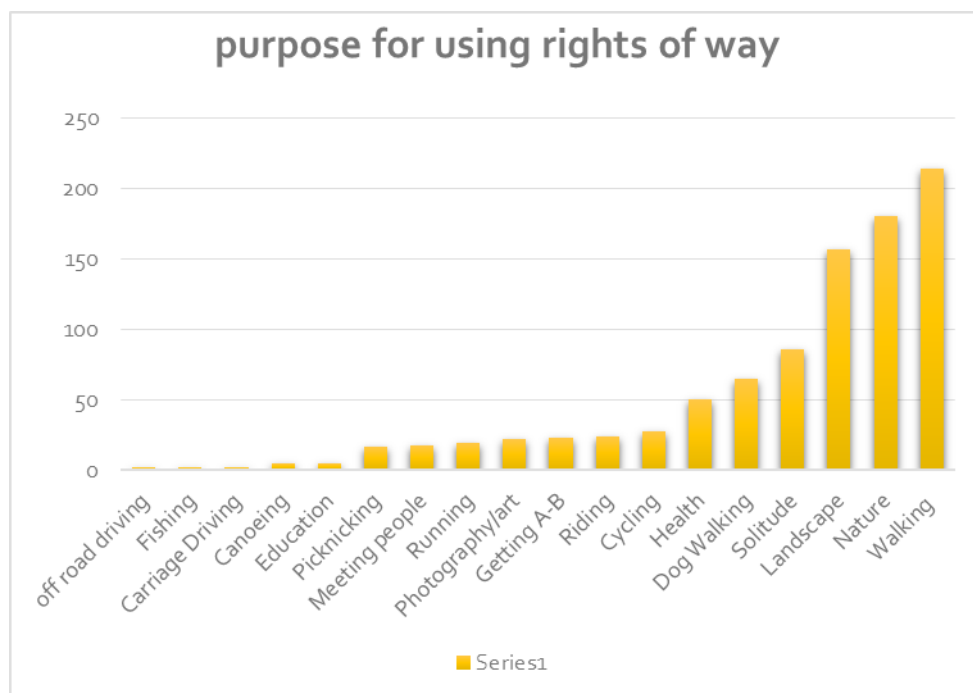
8 I BA RADDAU MAE HAWLIAU TRAMWY A DARPARIAETHAU MYNEDIAD ERAILL YN CWRDD Â DEFNYDD PRESENNOL A PHOSIB YN Y DYFODOL

Casglwyd gwybodaeth gan ein cwsmeriaid / rhanddeiliaid a'r rhai nad ydynt yn defnyddio'r awyr agored, i ddeall eu blaenoriaethau a'u hanghenion a sut mae'r rhwydwaith yn cwrdd â gofynion ar hyn o bryd. Fe wnaeth y wybodaeth hon ac ymchwil yr arolwg cenedlaethol hefyd helpu i benderfynu'r modd mae'n rhaid i'r rhwydwaith esblygu i fodloni gofynion preswylwyr ac ymwelwyr yn y dyfodol, gan ddarparu gwasanaethau sy'n hygyrch i bawb yn y gymuned. Trwy ddadansoddi'r wybodaeth a gasglwyd daeth themâu cyffredin i'r amlwg a ddefnyddiwyd i lywio'r broses o gyflawni'r cynllun hwn a'r Datganiadau Gweithredu.

Gweler adroddiadau asesiad Adolygiad Hawliau Tramwy sy'n darparu'r sylfaen dystiolaeth fanwl, ar gael ar-lein neu ar gais.

8.1 CANFYDDIADAU ALLWEDDOL

- Y ddau reswm mwyaf poblogaidd dros ddefnyddio'r HTC yn Sir Fynwy yw "Cerdded" a "Natur", ac yna'n glos ar eu sodlau "Tirwedd".
- Roedd 78% o gwsmeriaid / rhanddeiliaid yn Sir Fynwy yn "fodlon iawn" neu'n "fodlon" â'r hawliau tramwy cyhoeddus yr oeddent yn eu defnyddio.

- Mae mwyafrif y cwsmeriaid / rhanddeiliaid yn defnyddio hawliau tramwy cyhoeddus yn Sir Fynwy bob dydd.
- Roedd canran yr oedolion â galw i wneud mwy o chwaraeon yn amrywio o 41% yng Ngwynedd i 70% yn Sir Fynwy.
- Mae'r mathau o weithgaredd y mae'r galw mwyaf amdanynt yn cynnwys nofio dan do ac awyr agored, cerdded, unrhyw feicio (gan gynnwys BMX a beicio mynydd) dringo /

mynyddau / dringo creigiau, canŵio, marchogaeth a dosbarthiadau campfa neu ddosbarthiadau ffitrwydd).

- Yn gyffredinol, roedd mwy o siawns bod oedolion yn fodlon â bywyd, yn teimlo bod pethau a wnaed mewn bywyd yn werth chweil, yn hapus, ac nad oeddent yn bryderus os oeddent yn cymryd rhan mewn chwaraeon dair gwaith neu fwy'r wythnos.
- Mae oedolion sy'n unig yn fwy tebygol o fod eisiau gwneud mwy o chwaraeon neu hamdden corfforol.
- Mae pobl yn mwynhau amrywiaeth o leoedd. Mae trigolion Sir Fynwy yn ffafrio defnyddio hawliau tramwy, coedwigoedd, llwybrau caniataol (mae llawer o'r rhain mewn coedwigoedd), afonydd a nodweddion hanesyddol.
- Mae Grwpiau Cerdded yn Sir Fynwy yn mwynhau llwybrau o 5-10 milltir yn wythnosol. Ond mae'r cerddwr ar gyfartaledd yn mwynhau 2-5 milltir ac wedi teithio llai na milltir o'i gartref, gyda 30% o'r ymweliadau â pharc lleol. Mae hyn yn awgrymu bod mynediad at "gyfleoedd stepen drws" yn ffactor pwysig ar gyfer ymgysylltu â hamdden awyr agored i lawer o bobl.
- Mae gweithgareddau hamdden cymdeithasol yn dal i fod yn boblogaidd gyda phobl yn mwynhau picnic, yn mynd â phlant i'r maes chwarae, neu'n cymryd rhan mewn gemau anffurfiol fel chwarae Frisbee. Mae poblogrwydd y gweithgareddau hyn yn adlewyrchu pwysigrwydd gweithgareddau "hawdd i'w gwneud" nad oes angen fawr o offer, sgiliau na chyfleusterau arbenigol arnynt, os o gwbl.
- Mae gwyllo bywyd gwyllt ac ymgysylltu â'r amgylchedd yn boblogaidd yn Sir Fynwy.

Roedd gwahaniaethau sylweddol rhwng y rhywiau yn y mathau o weithgareddau y mae pobl yn cymryd rhan ynddynt, gyda menywod yn fwy tebygol na dynion o ddweud eu bod wedi mynd â phlant i feysydd chwarae, neu wedi bod am bicnic. Yn gyferbyniol, roedd dynion yn llawer mwy tebygol o fod wedi cymryd rhan ym mron pob gweithgaredd awyr agored egniol, yn enwedig beicio ar y ffyrdd, beicio mynydd a physgota.

8.2 BETH YW'R RHWYSTRAU SY'N ATAL DEFNYDD CYFREDOL O LWYBRAU YN Y DYFODOL.

- Y ddwy brif broblem a oedd yn atal defnydd HTC oedd: llystyfiant sydd wedi gordyfu (glaswellt a chnydau) a llwybrau aneglur. Roedd gordyfiant yn broblem benodol i'r henoed a'r anabl.
- Roedd diffyg gwybodaeth yn rhwystr mwy i'r grwpiau oedran iau na'r grwpiau hŷn a oedd yn dibynnu mwy ar "y gair llafar" i ddod o hyd i lwybrau. Roedd diffyg gwybodaeth hefyd yn atal yr anabl.
- Defnydd HTC yn llai aml gan y rhai ag anabledd o'i gymharu â'r rhai nad ydynt yn anabl.
- Diffyg toiledau yn enwedig mewn pentrefi bach ar hyd llwybrau cerdded.
- Roedd darnio'r rhwydwaith ar gyfer llwybrau statws uwch a phroblemau wrth ddefnyddio ffyrdd / ymylon ffyrdd sy'n cysylltu llwybrau hefyd yn rhwystr a nodwyd gan rai.
- Canfyddiadau negyddol - gall ofnau a phryderon fodoli sy'n pennu parodrwydd pobl i gael mynediad i'r amgylchedd naturiol a / neu fannau gwyrdd cyhoeddus
- Mae cymhelliant yn rhwystr a nodwyd - Mae yna bethau haws, llai heriol i'w gwneud, ac os felly gall fod diffyg cymhelliant i ymgysylltu â'r amgylchedd naturiol.
- Diffyg ffitrwydd corfforol - Gall hyn atal pobl rhag dymuno ymgysylltu â'r amgylchedd naturiol, yn enwedig os canfyddir bod angen rhywfaint o ffitrwydd ar y gweithgaredd dan sylw.
- Rhwystr allweddol ac anghydraddoldeb posibl yw argaeledd mannau gwyrdd hygrych da gerllaw lle mae pobl yn byw gyda'r cyfleusterau priodol.

8.2.1 Grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol

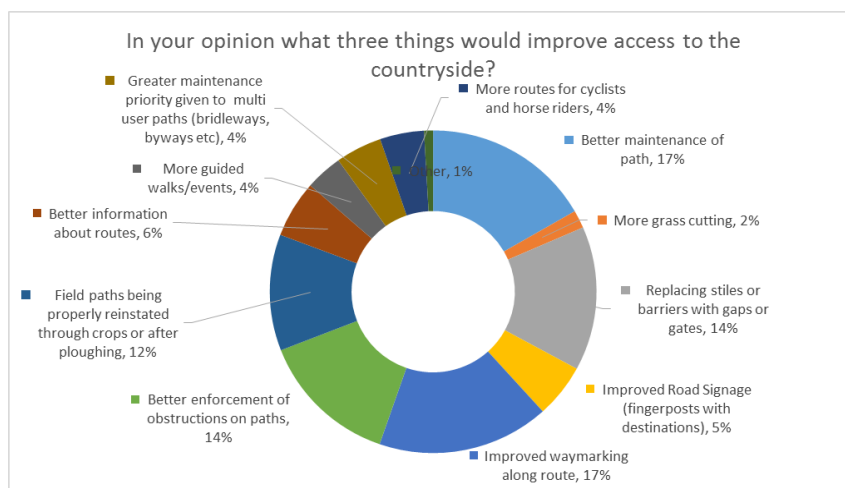
- Mae pobl anabl, grwpiau oedran iau a phobl o leiafrifoedd ethnig yn ymweld â chefn gwlad yn llai aml.
- Roedd grwpiau oedran iau yn llai tebygol o fod â diddordeb mewn defnyddio'r rhwydwaith HTC.

Ymhlith y bobl ifanc hynny a ddywedodd nad oeddent yn cymryd rhan mewn cerdded yn yr awyr agored, y prif resymau a nodwyd oedd:

1. Roedd y gweithgareddau'n cael eu hystyried fel rhai i oedolion ac nid i berson ifanc.
2. Nid yw'n glir beth sydd dan sylw a beth sydd ar gael.
3. Mae amser yn brin os oes gennych chi ysgol a swydd penwythnos.

8.3 ANNOG DEFNYDD O HTC

- Roedd y rhai nad oeddent yn ddefnyddwyr HTC yn llai hyderus yn eu gwybodaeth am HTC. Mae mwy o wybodaeth yn gwella hyder ac yn annog defnydd. Mae "gwybod ble mae llwybrau" a "ble fydd llwybr yn mynd â fi" yn bwysig.
- Y tri ateb gorau i'r hyn a fyddai'n annog pobl i ddefnyddio hawliau tramwy cyhoeddus yn fwy oedd "pe baent yn hyderus bod y llwybrau mewn cyflwr da", "hyder mewn peidio â mynd ar goll", "gweithgareddau canmoliaethus h.y. gwyllo adar".
- Y tri ateb ar y brig i'r hyn a fyddai'n annog pobl i ddefnyddio hawliau tramwy cyhoeddus yn fwy oedd "pe baent yn hyderus bod y llwybrau mewn cyflwr da", "hyder mewn peidio â mynd ar goll", "gweithgareddau ategol h.y. gwyllo adar".
- Dylunio - Mae materion fel arwyddion, taflenni gwybodaeth, cymhorthion llywio a labeli yn bwysig wrth fynd i'r afael â'r cymhlethdod sy'n dechrau gweithredu fel rhwystr i bobl, yn enwedig y rheini ag anabledd. Gall bod yn gyfarwydd â lle fod yn bwysig i rai grwpiau (fel y rhai â dementia) yn ogystal â chymhorthion dod o hyd i ffyrdd mewn rhai mannau gwyrdd (fel arwyddion sy'n gyfeillgar i ddementia) oresgyn rhai o'u pryderon ynghylch mynd ar goll
- Gwelliannau i'r system ohebu. Roedd yn well gan grwpiau hŷn lenwi ffurflen neu e-bost, tra bod yn well gan bobl iau'r cyfleuster mapio ar-lein. Mae angen gwneud opsiynau ar gyfer gohebu'n gliriach gan fod llawer o bobl o'r farn mai dim ond un cyfleuster oedd.
- Hygyrchedd corfforol - Mynediad at gyfleusterau trafnidiaeth a pharcio rhad ac am ddim a dibynadwy.
- Cost - Mae hwn yn fater penodol i bobl mewn grwpiau economaidd-gymdeithasol is lle cyfeirir at gost mewn bras ymchwil fel prif reswm dros beidio â chyrchu'r amgylchedd naturiol.

8.4 ESBLYGIAD Y RHWYDWAITH

Trwy ymgysylltu â rhanddeiliaid nodwyd y canlynol fel ffyrdd allweddol y mae angen i fynediad cefn gwlad esblygu i ateb gofynion y dyfodol:

- Ymrwymiad gan Gyfoeth Naturiol Cymru a pherchnogion tir eraill i gynnal a darparu teithiau cerdded / reidiau wedi'u marcio.
- Gwell marcio / arwyddion ar hyd llwybrau, a byrddau arddangos mwy lleol ar gael o bwyntiau mewn pentrefi.
- Datrysiaid arloesol i annog pobl iau i ddefnyddio'r awyr agored.
- Cynnal a chadw a gorfodi llwybrau yn well.
- Symud y rhwystrau a gosod bylchau neu glwydi yn lle camfeydd.
- Gwella ardaloedd o amgylch mynedfeydd i lwybrau.
- Darparu llwybrau crwn byr, da a hyrwyddwyd ar gyfer iechyd, hamdden a thwristiaeth.
- Darparu cysylltiadau neu gysylltu llwybrau ag ysgolion a lleoedd o ddiddordeb.
- Cysylltu gweithgareddau.
- Mae teuluoedd yn chwilio am lwybrau amlbwrpas i ymgymryd â gweithgareddau hamdden gyda'i gilydd, fel beicio mewn amgylchedd diogel.
- Gwell cyfathrebu ar gyflwr llwybrau a hawliau tramwy a hyrwyddo sut i ohebu materion.
- Safleoedd sy'n gyfeillgar i ymwelwyr - mwy o feinciau picnic, toiledau a gwybodaeth.
- Gwella cynnal a chadw ymylon ar hyd ffyrdd er mwyn darparu mynediad diogel i hawliau tramwy.
- Parcio diogel.
- Gwella darpariaeth cludiant a thoiledau lleol.

Yn ogystal, nododd rhanddeiliaid a oedd yn ddall, â golwg rhannol ac a oedd â phroblemau symudedd neu iechyd y camau a ganlyn:

- Gwelliannau i'r rhwydwaith ffisegol yn benodol yn cael gwared ar rwystrau lle bo hynny'n ymarferol.
- Ystyried arwynebu, graddiannau a chambr ar arwynebau a darparu llwybrau llyfn, llydan ar bob tywydd.
- Gwella gwybodaeth i alluogi gwneud penderfyniadau ynghylch dewis llwybr.
- Gwella neu nodi ardaloedd heb unrhyw sylw ffôn symudol a fyddai'n broblem pe bai angen gwasanaethau brys neu help.
- Llwybrau mynediad haws.

9 CYD-DESTUN POLISI

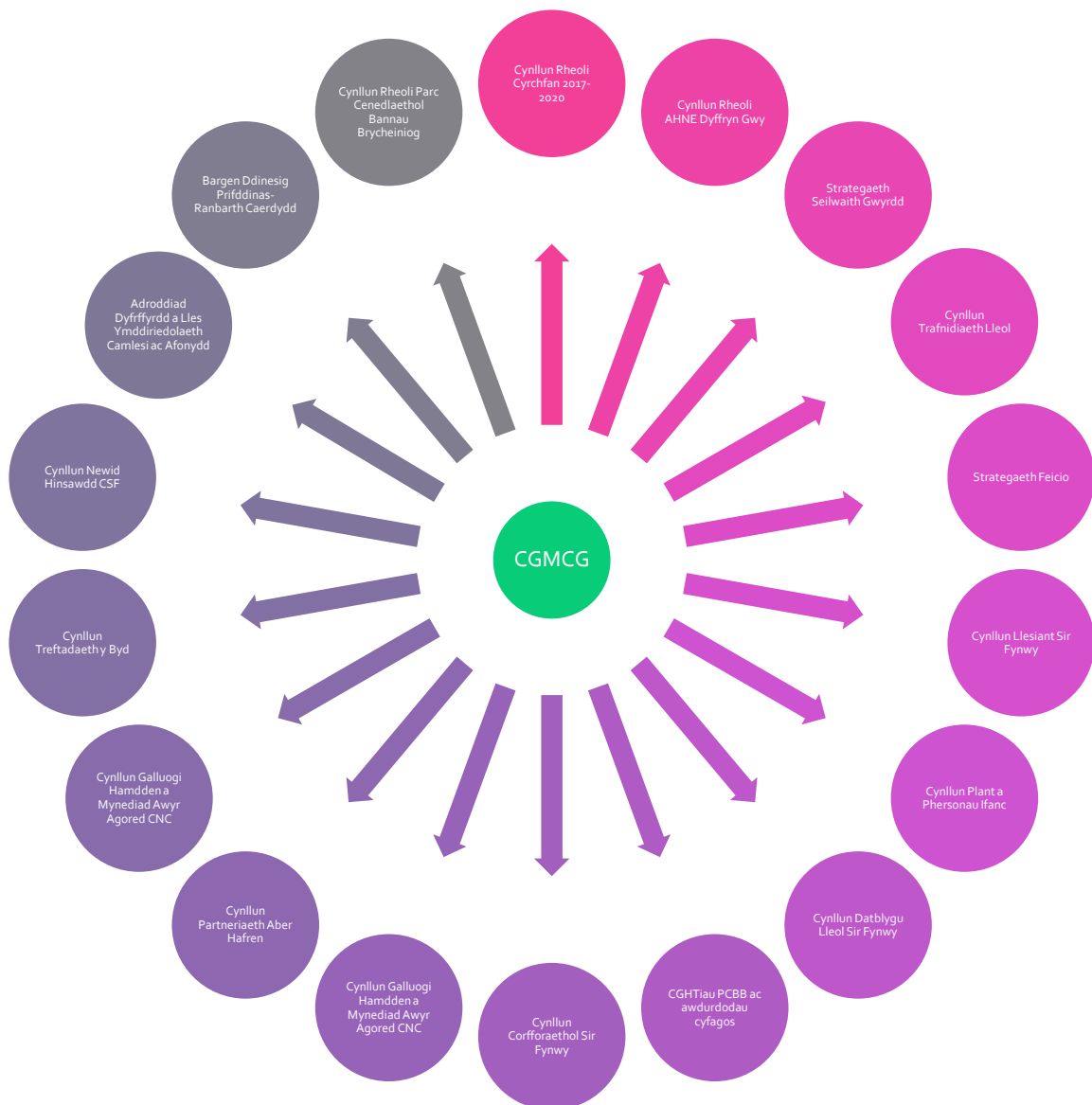
Cydnabyddir pwysigrwydd rhwydwaith HTC, cefn gwlad, glan yr afon, coedwigoedd, yr arfordir a mannau gwyrdd sy'n hygyrch i'r cyhoedd mewn llawer o strategaethau cenedlaethol a lleol ac mae'n cael ei amddiffyn yn gryf yn y gyfraith. Amcangyfrifir bod gan 4000 o statudau, rheoliadau a dyfarniadau unigol berthnasedd uniongyrchol i'w hamddiffyn, eu defnyddio a'u datblygu.

Yn ddiweddar cafwyd Deddfau Cymreig penodol sydd â newid uniongyrchol a hirdymor o ran rheolaeth a chyfeiriad Mynediad i Gefn Gwlad yng Nghymru a disgwylir newidiadau deddfwriaethol penodol i fynediad ym mywyd y cynllun hwn.

Mae mwy o fanylder ar gael yn Adroddiadau Asesiad y CGMCG sydd ar gael ar-lein. Yn benodol, mae *Polisi Mynediad i Gefn Gwlad Sir Fynwy a Phrotocol a Rheolaeth Weithredol Adroddiad Asesiad y CGMCG yn amlinellu holl Bolisiau Mynediad Cefn Gwlad*.

Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol	➤ Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r gwasanaeth feddwl am y tymor hir, gweithio'n well gyda phobl, cymunedau a gwasanaethau eraill i geisio atal problemau a chymryd agwedd fwy cydgysylltiedig ➤ Cytunodd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Y Cynllun Llesiant ar gyfer Sir Fynwy yn Ebrill 2018. ➤ O'r cynllun hwn, cynhyrchwyd set o Gamau. Mae nodau'r Cynllun Llesiant yn ymdrin â meysydd y mae'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy hefyd yn ymwneud â nhw, megis iechyd, newid yn yr hinsawdd, amddiffyn tirweddau a bioamrywiaeth, lleihau lefelau anweithgarwch, gweithio gyda chymunedau ac ati.
Deddf Teithio Llesol Cymru	➤ Mae Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn gyfraith bwysig yng Nghymru i'w gwneud hi'n haws i bobl gerdded a beicio yng Nghymru. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol wella cyfleusterau a llwybrau ar gyfer cerddwyr a beicwyr yn barhaus a pharatoi mapiau sy'n nodi llwybrau cyfredol a phosibl i'w defnyddio yn y dyfodol. Nod hyn yw galluogi newid ymddygiad cadarnhaol yn ein harferion beunyddiol i leihau'r angen am ddefnyddio ceir, i'n cysylltu â mynediad at ddulliau trafnidiaeth gynaliadwy (megis bysiau a threnau) ac sydd hefyd yn darparu cyfleoedd i gryfhau cydlyniant cymunedol. Mae'r CGMCG yn cyfrannu at yr amcanion hyn. Gweler Pennod 11 Ffyrdd o Fyw Iach Egniol.
Deddf yr Amgylchedd	➤ Mae Adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) yn sefydlu Dyletswydd Bioamrywiaeth a Gwytnwch Ecosystemau ar gyfer awdurdodau cyhoeddus (gan gynnwys Gweinidogion Cymru) y mae'n rhaid iddynt geisio cynnal a gwella bioamrywiaeth, a thrwy hynny hyrwyddo gwytnwch ecosystemau, cyn belled â'i bod yn gyson ag arfer eu swyddogaethau yng Nghymru. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn datblygu Datganiadau Ardal i gynorthwyo gyda hyn a bydd y CGMCG yn cysylltu i mewn i'r rhain.

Oherwydd gwaith pellgyrhaeddol yr HTC a'r Gwasanaeth Mynediad, mae'r CGMCG nid yn unig yn cyfrannu'n uniongyrchol at lawer o Ddeddfau deddfwriaethol, ond hefyd at gyflawni llawer o bolisiau a strategaethau Sir Fynwy. Mae rhai o'r rhain yn perthyn i Gyngor Sir Fynwy ac eraill yn perthyn i sefydliadau partner. Mae'r diagram isod yn dangos y polisïau a'r strategaethau sy'n rhannu amcanion cyffredin i'r CGMCG.

Mae yna lawer o bolisiau a strategaethau yn genedlaethol, yn rhanbarthol ac yn lleol sydd â nodau ac amcanion tebyg, sy'n rhoi cyfleoedd i ehangu partneriaethau i gyflawni'r buddion cyhoeddus y gall mynediad eu cynnig. Bydd hyn yn cael ei adlewyrchu yn y Datganiadau Gweithredu yn y cynllun hwn.

10 SAFLEOEDD RHWYDWAITH A CHEFN GWLAD A GYNHELIR YN DDA

10.1 ADNODD MYNEDIAD I GEFN GWLAD

Mae ystod o adnoddau ar gael i'r tîm Mynediad i Gefn Gwlad gan gynnwys staff, cyllideb wedi'i dyrannu, gwirfoddolwyr, ased safle HTC a chefn gwlad a chyllid a godwyd trwy ffynonellau allanol.

Mae'r Tîm Mynediad Cefn Gwlad o fewn MonLife⁸ yn cynnwys 14 aelod staff, dim ond 7 ohonynt sy'n llawn amser. Cynorthwyr y tîm gan wirfoddolwyr a grwpiau gwirfoddol.

Mae yna ystod eang o sefydliadau a gwasanaethau sy'n weithgar wrth reoli cefn gwlad Sir Fynwy ac sydd â llawer i'w gyfrannu tuag at wella'r rhwydwaith o hawliau tramwy cyhoeddus a safleoedd cefn gwlad. Mae gweithio mewn partneriaeth gyda'r sefydliadau a'r gwasanaethau hyn yn allweddol i gyflawni'r cynllun hwn.

Gweler "Atodiad 3 Cynllun Gwella Hawliau Tramwy Cyflwr yr Adroddiad Asesu Rhwydwaith a Chyfleoedd 2017/18" sy'n darparu sylfaen dystiolaeth fanwl ac sydd ar gael ar-lein neu ar gais.

Mae rhai o'n partneriaid allweddol yn cynnwys: - Tirfeddianwyr, Cadw, Cyfoeth Naturiol Cymru, yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Coed Cadw, Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt, AHNE Dyffryn Gwy, Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac awdurdodau cyfagos eraill, y GIG, Cerddwyr Cymru, Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr, Prifffyrdd Sir Fynwy, Gwasanaethau Hamdden.

10.2 HAWLIAU Â CHYFRIFOLDEBAU

Mae gan HTC a gwasanaeth mynediad ddyletswydd statudol i sicrhau bod y rhwydwaith yn cael ei gofnodi, ei warchod a'i gynnal. Mae'n bwysig ein bod yn gweithio gyda chymuned y tirfeddianwyr i sicrhau cydymffurfio statudol a chyflawni gwelliannau i'r rhwydwaith. Rydym yn cynghori ar geisiadau a lle bo'n briodol yn datblygu ceisiadau i ddiwygio'r rhwydwaith HTC er budd y cyhoedd a / neu'r tirfeddianwyr. Bydd gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad Sir Fynwy yn parhau i hyrwyddo defnydd cyfrifol gan y cyhoedd wrth arfer eu hawliau. Mae hyn yn cynnwys perchnogaeth gyfrifol o gŵn.

10.3 BETH YW CYFLWR Y RHWYDWAITH?

Rhwng mis Mawrth 2012 a mis Mawrth 2018 mae'r tîm mynediad yng nghefn gwlad wedi derbyn 2800 o faterion yn ymwneud â gorfodi a 9400 o faterion yn ymwneud â chynnal a chadw. Mae'r gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad yn datrys tua 55% o faterion yn ymwneud â gorfodi a 66% o faterion yn ymwneud â chynnal a chadw bob blwyddyn.

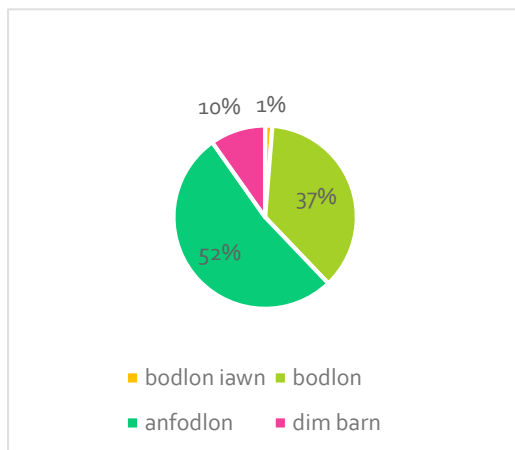
Mae'r rhwydwaith presennol yn hanesyddol o ran tarddiad, ond er mwyn ei wneud yn addas i'w ddefnyddio

⁸ Mae mwy o wybodaeth ar gael yn <https://www.monlife.co.uk/outdoor/countryside-access/>

yn y dyfodol mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad flaenoriaethu lle mae'n canolbwyntio adnoddau i adlewyrchu'r ardaloedd lle mae'r galw a'r budd mwyaf. Gall hefyd olygu symud i ffwrdd o'r clwydi pren traddodiadol i rai metel sy'n para'n hwy.

Tabl 4: Mathau o faterion cynnal a chadw a gorfodi sy'n weddill

Mater	Nifer sy'n weddill	Mater	Nifer sy'n weddill
Mynegbyst/arwyddion	1160	Gwelliant	70
Rhwyrstr	1005	Llethr	60
Llystyfiant wyneb	846	Ymddygiad	35
Camfeydd	475	Gorchymyn gweithredu	30
Marcio ffyrdd	440	Dyddodiad	30
Pont/ceuffos	273	Cnydau	28
Adeiladau rhwystro	265	Draeniad	27
Aliniad	253	Rhybuddion/arwyddion	24
Arall	190	Anifail	22
Wyneb	161	Gwybodaeth	21
Clwyd	159	Arwyneb gorfodi	15
Tirlunio rhwystrau	98	Perygl cyffiniol	12
Llystyfiant uwchben/ochr	95	Rhybudd adran 130 CROW	5
Coeden	79	Rhybudd atgyweirio Adran 56	3

- Ar hyn o bryd mae ôl-groniad o 1585 o faterion yn ymwneud â gorfodi. Mae 37% o ddefnyddwyr yn fodlon â gorfodi materion cyffredinol fel rhwystrau ar lwybrau Ond roedd 52% yn anfodlon.
- Rhwystrau yw'r math o orfodi a gofnodir fwyaf. Mae'r rhain fel arfer yn cynnwys rhyw fath o rwystr megis clwyd neu ffens, ond gallant hefyd fod yn bethau fel sgip adeiladwr.

- Mae angen adnoddau gwell ar gyfer gorchmynion cyfreithiol i ddargyfeirio llwybrau troed o amgylch rhwystrau adeiladu parhaol a mwy o wiriadau o geisiadau cynllunio i sicrhau nad oes unrhyw rhwystrau adeiladu pellach.
- Mae'r Cyhoedd yn poeni am gnydio. Mae hyn yn cynyddu oherwydd newid yn yr hinsawdd a newidiadau o fewn amaethyddiaeth, sy'n gwneud mwy o gnydau yn Sir Fynwy yn hyfyw.

Gofynion Cynnal a Chadw

Er mwyn cadw'r rhwydwaith hawliau tramwy mewn cyflwr da mae angen disodli:-

4 arwyddbost yr wythnos (heb gynnwys yr ôl-groniad o 1160 o broblemau gydag arwyddion)

Un bont newydd bob 2-3 wythnos.

10 camfa a chlwyd bob wythnos (heb gynnwys yr ôl-groniad o 1005 o faterion).

Yn ogystal, am resymau diogelwch a chynnal a chadw mae angen:

- Cyflawni 15 archwiliad o bontydd bob wythnos

⇒ Arwyddion (cyfeirbwyntiau ac arwyddbyst), llystyfiant ar yr wyneb, camfeydd a phontydd yw'r materion cynnal a chadw y cofnodir fwyaf

⇒ Mae llystyfiant ar yr wyneb yn broblem gynyddol, yn rhannol oherwydd y tywydd yn ystod y blynyddoedd diwethaf sydd wedi golygu bod angen mwy na'r ddau doriad arferol

⇒ Mae'n hysbys bod 3848 o gamfeydd a 4004 o glwydi ar y rhwydwaith hawliau tramwy. Mae 89% o gamfeydd a 96% o glwydi mewn cyflwr da.

⇒ Mae angen awdurdodi unrhyw glwydi, camfeydd neu ddodrefn eraill cyn y gellir eu gosod. Mae pob agwedd ar y gwasanaeth mynediad yng nghefn gwlad yn ystyried y Ddeddf Cydraddoldeb a'r "Polisi Mynediad Lleiaf Cyfyngol" (MLIC), sydd wedi bod yn fuddiol o ran cael gwared ar lawer o gamfeydd a gwneud llwybrau'n fwy hygyrch i bawb. Bydd y polisi a'r weithdrefn ar gyfer strwythurau MLIC ac awdurdodi yn parhau. Gweler Ffyrdd o Fyw Iach Llesol ar tudalen 30 i weld y polisi hwn.

⇒ Cynhyrchwyd y Canllaw Dylunio Mynediad i Gefn Gwlad i sicrhau bod staff, contractwyr a thirfeddianwyr yn defnyddio dodrefn o safon uchel. Mae angen ei ddiweddarau i adlewyrchu newidiadau diweddar yn Safonau Prydain a chael ei hyrwyddo'n ehangach.

⇒ Yn 2018 mae gennym bellach gyfanswm o 1326 o bontydd wedi'u cofnodi ar rwydwaith hawliau tramwy, o'r rhain mae 9% ohonynt bellach yn cael eu cofnodi fel pontydd "anfodddhaol".

⇒ Mae 273 o broblemau'n ymwneud â phontydd. Mae angen atgyweirio 85, mae angen ailosod 67 o bontydd a chofnodir 81 arall fel pontydd coll. Mae gan 88 o bontydd broblemau "eraill", gan gynnwys 51 o bontydd y mae angen eu harchwilio'n llawn i ddarganfod ymhellach beth yw problem y bont. Yr hyn sy'n arbennig o bwysig yw'r pontydd sydd 10 metr a throsodd ac sydd angen eu hadnewyddu neu eu hatgyweirio.

Mae ymgynghoriadau ar gyfer y cynllun hwn yn dangos bod yna bethau penodol nad yw rhanddeiliaid yn eu hoffi, neu yr hoffent eu gweld yn cael eu gwneud yn wahanol o ran cynnal a chadw hawliau tramwy a gorfodi.

- Gwell arwyddion.
- Gwella strwythurau ar gyfer y llai abl ac ar gyfer cŵn.
- Mwy o orfodaeth ar hawliau tramwy
- Gorfodi yn erbyn gyrru oddi ar y ffordd yn anghyfreithlon.
- Gwell cyfathrebu.
- Mwy o ddefnydd o wirfoddolwyr a chynghorau cymunedol i gynnal a chadw a chyllido gwelliannau

Y tro pheth hoffai Rhanddeiliaid gweld yw:

Cynnal a chadw llwybrau yn well,
Gorfodi rhwystrau yn well,
Adfer llwybrau caeau ar ôl cnydio

10.4 ASED HAWLIAU TRAMWY CYHOEDDUS

Cyfrifoldeb y Cyngor Sir yw rhai rhannau o'r rhwydwaith HTC, megis cynnal a chadw wynebau, arwyddbyst, rhwystrau diogelwch a nifer o bontydd. Cyfrifoldeb tirfeddianwyr yw elfennau eraill.

- Y gyllideb gyfalaf gyfredol ar gyfer cynnal y rhwydwaith yn 2019 yw £38,000 ac nid oes cyllideb benodol ar gyfer gwirfoddolwyr, gorchmynion cyfreithiol, gorchmynion addasu, gorfodi neu hyrwyddo.
- Amcangyfrifir bod ôl-groniad materion cynnal a chadw hysbys yn £ 4miliwn +
- Bydd yr ôl-groniad o rwystrau adeiladu yn costio £ 532,000 + os ymdrinnir ag ef trwy orchymyn cyfreithiol.
- Yn flynyddol mae angen gwario £452,151 + ar gynnal a chadw'r rhwydwaith i amnewid arwyddion, pontydd, clwydi a rhywfaint o arwyneb (heb gynnwys ôl-groniad o faterion a chostau reffeniw fel staff, neu raglenni torri) i gadw'r ased yn y cyflwr gorau posibl.
- Roedd CGMCG 2007-2017 yn gyfle i gael incwm grant sylweddol, o nifer o ffynonellau, sydd wedi sicrhau modd i wneud gwelliannau. Yn ystod y 5 mlynedd ddiwethaf daeth hyn i gyfanswm o £ 623, 095 o grant gan Lywodraeth Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, Cronfa Dreftadaeth y Loteri a Chyllid Ewropeaidd (£ 1,060,705 ers 2011).
- Sicrhawyd £4 miliwn trwy gynlluniau partneriaeth tirwedd cydweithredol yn Nyffryn Gwy, Safle Treftadaeth y Byd Blaenafon ac yn ddiweddar ar gyfer Lefelau Byw er mwyn gwella seilwaith mynediad a phrofiad ymwelwyr.

Warden Caeau yn gosod cownter i fonitro defnydd a llywio grantiau.

10.5 CYFLWR SAFLEOEDD CEFN GWLAD

Mae Safleoedd Cefn Gwlad yn darparu cyfleoedd pwysig ar gyfer chwaraeon, hamdden a thwristiaeth a gallent hefyd weithredu fel amwynder gweledol a gallent fod â phwysigrwydd cadwraeth.

- Mae 9 safle yng nghefn gwlad sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan y gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad. Y rhain yw Dolydd y Castell, Gwaith Haearn Clydach, Coedwig Neuadd Goytre, Croesfan Llan-ffwyst, Ffwrnais Abaty Tyndyrn, maes parcio Wireworks Isaf, safle picnic y Graig Ddu, Parc Cefn Gwlad Rogiet a Warren Slade.
- Mae Parc Gwledig Castell Cil-y-coed a Hen Orsaf Tyndyrn yn safleoedd llawer mwy ac fe'u rheolir fel rhan o bortffolio atyniadau MonLife.

- Mae yna un Warden sy'n gofalu am y safleoedd ar y cyd â Grwpiau "Cyfeillion", gwirfoddolwyr a phartneriaid fel Cadw Cymru'n Daclus.
- Mae pob un o'r safleoedd yn darparu heriau gwahanol yn ôl eu lleoliad a'u defnydd. Er enghraifft: Mae safle picnic y Graig Ddu yn dioddef erydu ac mae cynnal amddiffynfeydd arfordirol yn broblem, tra bod angen rheolaeth arbenigol ar yr henebion hynafol a drefnwyd yn Ffwrnais Abaty Tyndyrn a Chlydach ac maent yn cyflwyno heriau cynnal a chadw sylweddol.
- Mae'n ofynnol yn barhaus i gynnal ffensys a strwythurau ffiniau yn enwedig lle mae stoc yn gysylltiedig.

Mae'n angenrheidiol gweithio mewn partneriaeth a dod o hyd i ffyrdd creadigol o ariannu gwelliannau a nodwyd. Ym mis Mai 2019 amcangyfrifir rhestr o weithiau prosiect a fydd yn costio £419,000

10.6 BETH FYDDAI'N ANNOG MWY O DDEFNYDD O SAFLEOEDD CEFN GWLAD

- Cyhoeddusrwydd a hyrwyddo gwell
- Gwelliannau parcio ceir
- Mwy o werth bioamrywiaeth, trwy blannu coed ychwanegol, neu greu ardaloedd naturiol a reolir yn llai dwys, adfer pyllau a mesurau priodol eraill.
- Ailadeiladu ffordd feicio yn Nolydd y Castell.
- Gwell wynebau i'r llwybr ym Mharc Cefn Gwlad Rogiet i ddarparu estyniad i lwybrau rhedfa'r parc.
- Adfywio a gwella arwyddion, hyrwyddo a gwella llwybrau i safleoedd ac o safleoedd.
- Ardaloedd picnic.
- Meinciau/seddi/ardaloedd seibiant
- Llwybrau ag wyneb da sy'n hygyrch drwy'r flwyddyn gron.

'HAVE YOUR SAY'
on the future of the Castle Meadows

Your views are needed on the new management plan for the Meadows

Drop in anytime between
3pm—7pm on Friday 4th April
or
10am—12 noon on Saturday 5th April

Venue— The Methodist Hall, Castle Street
Abergavenny

Light refreshments available

For further details:
01495 821111 or 07830 221500
or email: mark.langley@monmouthshire.gov.uk

Logos for Monmouthshire Council, Abergavenny Town Council, and other partners.

11 Ffyrdd o Fyw Iach Llesol

11.1 TEITHIO CYNALIADWY YN ANNOG FFYRDD O FYW IACH LLESOL

- Mae cerdded a beicio fel dull cludiant i gyrraedd cyrchfan, a elwir yn “deithio llesol” yn caniatáu i bobl fod yn egniol yn gorfforol fel rhan o'u bywydau beunyddiol.
- Mae teithio llesol yn dod ag ystod o fuddion iechyd a lles gan leihau tagfeydd traffig a llygredd aer.
- Mae gweithgaredd corfforol yn hanfodol ar gyfer twf a datblygiad iach, mae'n cynyddu canlyniadau gwybyddol a chyrhaeddiad ysgol ac yn gwella rhyngweithio cymdeithasol a hyder.
- Ym mis Mawrth 2018 cyhoeddodd y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a GOFAL (NICE) ganllawiau newydd yn ymwneud â phwysigrwydd gweithgaredd corfforol yn yr amgylchedd lleol a sut y gall yr HTC a'r rhwydwaith beicio a mannau agored cyhoeddus helpu i hwyluso ffyrdd o fyw egniol.
- Gall diffyg llwybrau, gwybodaeth wael am lwybrau a phryderon ynghylch diogelwch oll fod yn rhwystrau i bobl ddewis teithio llesol.

11.2 IECHYD A LLES

- Mae cost anweithgarwch corfforol i Gymru oddeutu £650 miliwn y flwyddyn.
- Anweithgarwch corfforol yw pedwerydd prif achos afiechyd yn y DU a chofnodir gwariant ar y GIG yn £1,000 yr eiliad wrth ddelio ag afiechyd y gellir ei atal.
- Mae dros hanner yr oedolion yn Sir Fynwy yn cael eu dosbarthu fel pobl dros bwysau neu'n ordew ac amcangyfrifir bod gan Sir Fynwy 100 ystafell ddosbarth o blant gordew gyda 2.1% o blant 4 a 5 oed yn y sir wedi'u dosbarthu fel pobl dros bwysau neu'n ordew.
- Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn rhybuddio am epidemig diabetes Math 2, ledled Cymru gyda chyfraddau diabetes yn cynyddu.
- Mae Daffodil Cymru yn rhagamcanu cynnydd o 87% ym mhoblogaeth Sir Fynwy 65 oed a hŷn â dementia erbyn 2035.
- Gall bod yn egniol helpu tuag at atal o leiaf 20 o gyflyrau iechyd cronig gwahanol, gan gynnwys clefyd coronaidd y galon, strôc, canser, diabetes math 2 a phroblemau iechyd meddwl.
- Mae tystiolaeth gynyddol yn awgrymu mai un o'r ffyrdd mwyaf effeithlon o reoli materion iechyd meddwl yw trwy weithgaredd corfforol, yn enwedig yn yr amgylchedd naturiol sy'n rhoi teimladau o adfywiad, mwy o egni a gostyngiadau mewn tensiwn, dryswch, dicter ac iselder.
- Mae buddion ymarfer corff yn yr amgylchedd naturiol yn digwydd bron yn syth: dim ond 5 munud o ymarfer sy'n gwella hunan-barch a hwyliau, waeth beth fo'u rhyw, oedran a statws iechyd.
- Mae iechyd a lles hefyd yn cael eu gwella trwy farchogaeth ceffylau yn rheolaidd. Mae'n arbennig o berthnasol i'r rhai dan 16 oed a menywod dros 45 oed a fyddai fel arall yn eisteddog.
- Mae 10 munud ychwanegol o gerdded y dydd yn debygol o gael ei ystyried yn gyrraeddadwy gan y bobl hynny sydd ar hyn o bryd yn cael eu dosbarthu fel rhai “diegni” a gallai arwain at eu codi o'r categori diegni lle mae'r risgiau mwyaf i iechyd yn parhau. Mae Iechyd Cyhoeddus Lloegr yn nodi “*pe bai 1 o bob 10 o bobl rhwng 40-60 oed, neu o grwpiau economaidd cymdeithasol is, yn dechrau cerdded 10 munud y dydd, amcangyfrifir y byddai'n atal 251 o farwolaethau'r flwyddyn ac yn sicrhau arbediad economaidd o £ 310 miliwn y flwyddyn .*”

Mae gan y CGMCG ran sylweddol i'w chwarae wrth helpu i sicrhau buddion iechyd a lles.

11.3 HYGyrCHEDD HAWLIAU TRAMWY I'R DEILLION NEU BERSONAU RHANNOL DDALL AC ERAILL SYDD Â PHROBLEMAU SYMUDEDD.

- Mae'r cyfleoedd a ddarperir gan dir mynediad dynodedig o fewn Sir Fynwy a'r tir a reolir gan Gyfoeth Naturiol Cymru (CNC) yn cael eu gwerthfawrogi'n arbennig o ystyried eu haddasrwydd ar gyfer mynediad i bobl o bob amrywiol allu. (Gwerthfawrogi hefyd y ddarpariaeth ar gyfer parcio ceir, toiledau, llwybrau wedi'u cyfeirnod a gwybodaeth sy'n cael ei chynnwys ar wefan CNC.
- Roedd rhai rhanddeiliaid yn cydnabod bod gwaith da wedi'i wneud i sicrhau bod rhai llwybrau'n hygyrch i bobl anabl ac roedd ystod eang o adnoddau ar gael yn y Sir.

Fodd bynnag, casgliad trosafael a dynnwyd o dystiolaeth rhanddeiliaid yw bod Sir Fynwy ymhell o fod yn unedig o ran mynd i'r afael â'r rhwystrau i'w phosibiliadau, a chynyddu potensial ei chyfleoedd cerdded yn yr awyr agored, yn arbennig drwy helpu i frwydro yn erbyn gallu corfforol sy'n dirywio ymhlith ei phoblogaeth ac iechyd gwael o ganlyniad i ordewdra. Mae mentrau unigol teilwng ar waith ond nid oes strwythur canolog, na chyllid, i hyrwyddo cydlyniant o ran cynlluniau a blaenoriaethau a allai arwain at ganlyniadau mwy effeithiol.

11.4 GRWPYAU CERDDED FIT4LIFE

Mae'r uchod yn cynrychioli cyfleoedd cerdded awyr agored sydd wedi'u hen sefydlu, a ffurfiwyd o dan y CGMCG blaenorol a Chynllun Atgyfeirio Ymarfer Corff y Sir a rhan o'r rhaglen Lets Walk Cymru ar gyfer y rhai sy'n dymuno gwella eu hiechyd a'u lles trwy ymarfer corff awyr agored gyda grwpiau cerdded rheolaidd. Mae gan y grwpiau hyn eu harweinwyr gwirfoddol hyfforddedig eu hunain sy'n cynnal asesiadau risg a mesurau diogelwch yn gyffredinol. Mae hyn yn cynnwys paru addasrwydd y rhaglenni cerdded o ran galluedd aelodau a ffactorau megis cyflwr dodrefn ar hyd llwybrau, yr wyneb a'r tywydd.

Mae 4 Grŵp Fit4Life, un yng Nghas-gwent, y Fenni, Trefynwy a Chil-y-coed, gyda chanolfannau hamdden yn gweithredu fel canolfan. Yn ddiweddar mae yswiriant wedi dod yn broblem ac wedi atal atgyfeiriadau meddygon teulu at y grwpiau hyn ac mae hwn yn destun pryder mawr.

11.4.1 Buddion Grwpiau Cerdded

Mae'r ffaith y gall ymarfer corff leihau salwch a lleihau'r risg o farwolaeth gynnar hyd at 30% yn cael dylanwad cryf ar gynaliadwydd y grwpiau. Yn ogystal â gwerth arbennig i aelodau'r grwpiau mae'r gwmniâeth a'r rhyngweithio cymdeithasol y maent yn eu datblygu yn eu grwpiau.

11.5 DEDDF CYDRADDOLDEB A PHOLISI MYNEDIAD LLEIAF CYFYNGOL

Mae gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad Sir Fynwy yn ymwybodol o'r Ddeddf Cydraddoldeb a deddfwriaeth arall. Wrth ddarparu gwaith, mae'r gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad yn cynnal asesiadau o'r effaith debygol ar y cymunedau a'r unigolion amrywiol sy'n cyrchu ein gwasanaethau. Pan nodir effeithiau andwyol posibl, rydym yn ceisio eu lliniaru a sicrhau bod gwahaniaethu yn cael ei atal. Pan nodir cyfleoedd i wella'r gwasanaeth a ddarperir neu hygyrchedd y rhwydwaith hawliau tramwy cyhoeddus byddwn yn gwneud ein gorau i sicrhau'r gwelliannau hynny o fewn yr adnoddau sydd ar gael; er enghraifft gweithredu polisi mynediad lleiaf cyfyngol yn ymarferol.

Sir Fynwy oedd y Cyngor cyntaf yng Nghymru i fabwysiadu (yn 2004) bolisi o fynediad lleiaf cyfyngol. Mae'r polisi'n ceisio cyfyngu ar gyflwyno strwythurau pellach ar y rhwydwaith ac yn

mynd ati i geisio cael gwared â'r camfeydd presennol. Mae'n un ffordd y mae'r awdurdod yn mynd i'r afael ag anfantais mewn cymunedau. Lle mae camfeydd yn aros maent yn atal pobl yn y gymuned rhag defnyddio llwybrau, yn enwedig yr henoed, yr ifanc a'r rhai sy'n dioddef o ryw fath o anabledd cerdded.

Mae holl lwybrau Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa o fewn Sir Fynwy, Taith Gerdded Dyffryn Wysg a Dyffryn Gwy wedi cael eu camfeydd wedi eu symud neu wedi eu disodli â chlwydi. Bellach dim ond un gamfa sydd ar ôl ar Lwybr Arfordir Cymru. Mae gan bolisi Mynediad Lleiaf Cyfyngol fuddion clir i'r cyhoedd a bydd yn parhau i gael ei gefnogi a'i hyrwyddo'n eang.

11.6 MESURAU RHANDDEILIAID ANABLEDD I GYNYDDU YMGYSYLLTIAD

Mae'n ymddangos bod lle i fesurau ehangach gefnogi mwy o ddiddordeb a chyfranogiad mewn cerdded os dilyni'r hwy gyda phartneriaethau.

- Mae angen llif rheolaidd o aelodau newydd ar gyfer cynaliadwyedd ac o bosibl ffurfio grwpiau cerdded FIT4Life ychwanegol neu gynlluniau rhagnodi cymdeithasol eraill.
- Cyfeirio pobl at grwpiau ffitrwydd awyr agored a chynyddu hyrwyddo'r cyfleoedd sydd ar gael
- Cael gwared ar rwystrau ar lwybrau fel clwydi cusanu cul a chamfeydd.
- Ymgrych marchnata treigl efallai'n defnyddio'r radio, y wasg a'r teledu i geisio gwerthu buddion ymarfer corff awyr agored trwy nodweddion lleol ac astudiaethau achos.
- Gwell arwyddion i bobl anabl ac yn arbennig pobl sy'n wan eu golwg.
- Gwella gwasanaethau trafndiaeth cyfyngedig i gefn gwlad
- Gwnaed nifer o awgrymiadau hefyd ynglŷn â dyrchafiad. Gweler Pennod 12.

11.7 SUT BYDD Y CGMCG YN ANNOG FFYRDD O FYW IACH LLESOL

Bydd y CGMCG yn anelu at annog ffyrdd o fyw llesol trwy:

- Fynd i'r afael â rhwystrau sy'n atal eu defnyddio;
- Weithio mewn partneriaeth â chynllunio, datblygwyr ac eraill i greu amgylcheddau hygyrch wedi'u cynllunio'n dda sy'n annog teithio llesol a cherdded, beicio a marchogaeth fel gweithgareddau hamdden.
- Ddatrys mater yswiriant, gwella cyhoeddusrwydd a dyrchafiad o'r Cynllun Atgyfeirio Meddygon Teulu i Fit4life a cheisio ehangu hwn a mathau eraill o gynlluniau rhagnodi cymdeithasol.

POLISI MYNEDIAD LLEIAF CYFYNGOL

Mae'r Cyngor Sir yn gweithredu polisi "rhwystr lleiaf", mewn perthynas â Hawliau Tramwy Cyhoeddus newydd. Lle bynnag y bydd materion cynnal a chadw yn codi i amnewid, atgyweirio neu osod eitemau newydd o ddodrefn ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus, manteisir ar y cyfle i osod y rhwystr lleiaf cyfyngol posibl ar y safle. Bydd pob achos yn cael ei asesu'n unigol gan Swyddog Hawliau Tramwy ac unrhyw ddodrefn angenrheidiol yn cael eu gosod gan ystyried:

1. statws y llwybrau
2. dodrefn cyfredol hanesyddol ar y safle
3. topograffeg
4. natur ffermio a defnydd tir
5. beth fyddai'r mynediad lleiaf cyfyngol yn y lleoliad penodol hwnnw.
6. dymuniadau'r tîrfeddiannwr.

Ffeirir bylchau i gamfeydd oni bai bod angen cyfyngu ar anifeiliaid fferm, ac os felly bydd naill ai clwyd, clwyd sy'n cau ei hun, clwydi gyda blychau neu glwydi cusanu yn cael eu defnyddio yn hytrach na chamfeydd.

Gweler hefyd Bolisi Mynediad i Gefn Gwlad, Protocol a Rheolaeth Weithredol Sir Fynwy

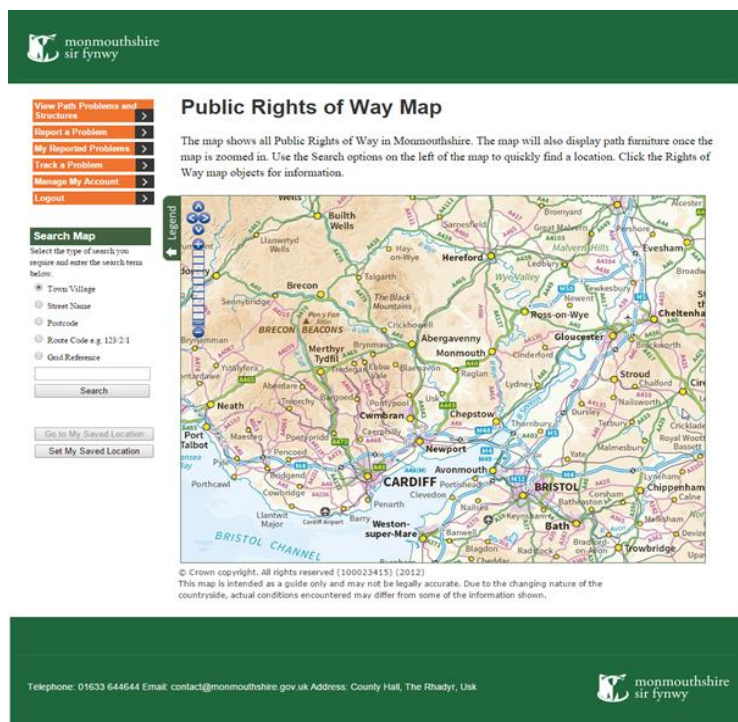
- Ddefnyddio partneriaethau yn fwy llwyddiannus i hyrwyddo cyfleoedd mynediad yng nghefn gwlad a'u buddion ar gyfer gwella iechyd a lles.

12 GWYBOD BETH SYDD ALLAN YNA

Dangosodd canlyniadau ymchwil mai'r rhwystr mwyaf cyffredin sy'n atal defnyddio'r rhwydwaith yw diffyg gwybodaeth. Mae pobl eisiau gwybod ble mae llwybrau ac i ble byddan nhw'n mynd â nhw.

Byddwn yn parhau i annog defnyddwyr newydd i'r rhwydwaith yn ogystal â chynyddu'r defnydd cyfredol, trwy dargedu gwybodaeth, gwella arwyddion a gwella'r ddarpariaeth o amgylch cyfleusterau hamdden allweddol.

12.1 Y MAP DIFFINIOL A'R DATGANIAD

Gweler yr Adroddiadau Asesiad sy'n darparu sylfaen dystiolaeth fanwl ac sydd ar gael ar gais.

Mae'r Map Diffiniol a'r Datganiad yn diffinio'r statws cyfreithiol a'r aliniad o hawliau tramwy cyhoeddus. Mae Map Diffiniol cyfoes a hygyrch yn hanfodol i dirfeddianwyr ac i'r cyhoedd gan wybod beth sydd yno i'w ddefnyddio a chyflawni gwelliannau ar y tir.

Mae 94% o'r Sefydliadau yn Sir Fynwy yn ymwybodol o'r Map Diffiniol ac mae 81% ohonynt wedi ei ddefnyddio. Dywedodd 81% o Dirfeddianwyr eu bod yn ymwybodol o'r Map Diffiniol, ond dim ond 62% o'r rhain oedd wedi ei ddefnyddio.

Mae cofnodion y Map Diffiniol hefyd yn hanfodol ar gyfer cyflawni cynnal a chadw rheng flaen, gorfodi ac ar gyfer ymdrin â'r canlynol:

- Chwiliadau Eiddo Beunyddiol
- Ceisiadau (a elwir hefyd yn "hawliadau") i ychwanegu hawliau heb eu cofnodi neu ddiwygio hawliau a gofnodwyd ar y Map Diffiniol a'r Datganiad (ôl-groniad o 41 o achosion). Gellir gweld y rhain ar-lein.
- Cofnodi datganiadau statudol i amddiffyn tir rhag hawliadau yn y dyfodol. Gellir gweld y rhain ar-lein [yma](#).
- Ceisiadau i ddargyfeirio, creu neu ddileu'r HTC presennol er budd y tiffeddiannwr neu'r cyhoedd (ôl-groniad o 80 o achosion)

- Anomaledau (ôl-groniad o 253) ac ymholiadau lled

Gellir gweld copi “gweithio” o'r Map Diffiniol ar-lein yn <https://access.monmouthshire.gov.uk>

Disgwylir y bydd Llywodraeth Cymru yn deddfu o fewn oes y cynllun hwn i ganiatáu ar gyfer fersiwn ddigidol “Cymru Gyfan” o'r Map Diffiniol. Tan hynny mae'n ofynnol o hyd i Gyngor Sir Fynwy ddod â'r Map Diffiniol yn gyfredol ar ffurf papur.

12.2 CAMAU RHANDDEILIAID AR GYFER Y MAP DIFFINIOL

- Map Diffiniol a Datganiad diweddar
- Adolygiad o'r Blaenoriaethu ar gyfer delio â “hawliadau” a mwy o adnoddau i gwblhau ôl-groniad gwaith o'r fath.
- Gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru i gynhyrchu cynlluniau rheoli mynediad a lleihau nifer yr hawliadau ar eu tir i flaenoriaethu'r rhan fwyaf o fudd cyhoeddus
- Cofrestr o archebion (dargyfeiriadau a chaeadau) ar-lein.
- Ceisio mwy o adnoddau i fynd i'r afael ag ôl-groniad o orchmynion cyfreithiol
- Dylai gorchmynion dros dro ar gyfer cau hir ddod gydag amodau y dylai llwybrau gael llwybr amgen ac y dylent gael eu hailagor yn gynt yn hytrach nag yn hwyrach.

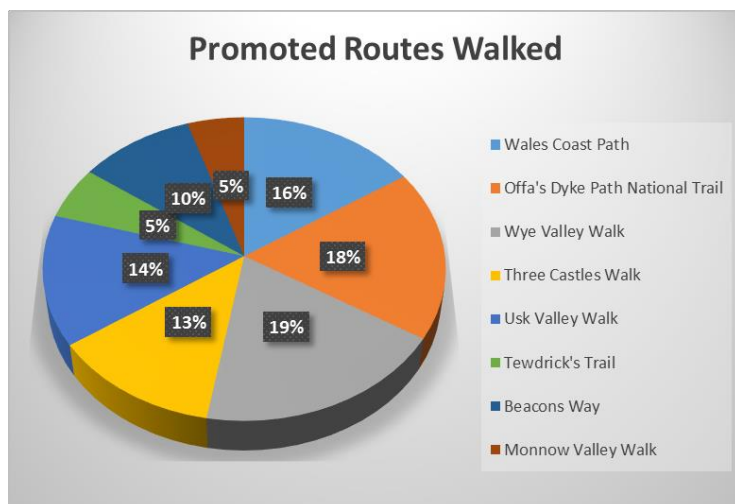
12.3 HYRWYDDO

Roedd Sir Fynwy yn un o'r cyrchfannau twristiaeth cyntaf ac mae'r rhwydwaith helaeth o hawliau tramwy a thirweddau arbennig amrywiol yn cynnig posibiliadau mawr i farchnata'r Sir i gynulleidfa eang.

Mae gwybodaeth am gerdded a gweithgareddau eraill ar gael yn bennaf trwy wefannau llwybrau pellter hir swyddogol, www.visitmonmouthshire.com <<http://www.visitmonmouthshire.com>>, AHNE Dyffryn Gwy a gwefannau sefydliadau eraill a gwefannau cenedlaethol fel

www.walk4life.com <<http://www.walk4life.com>> neu www.go4awalk.com <<http://www.go4awalk.com>>

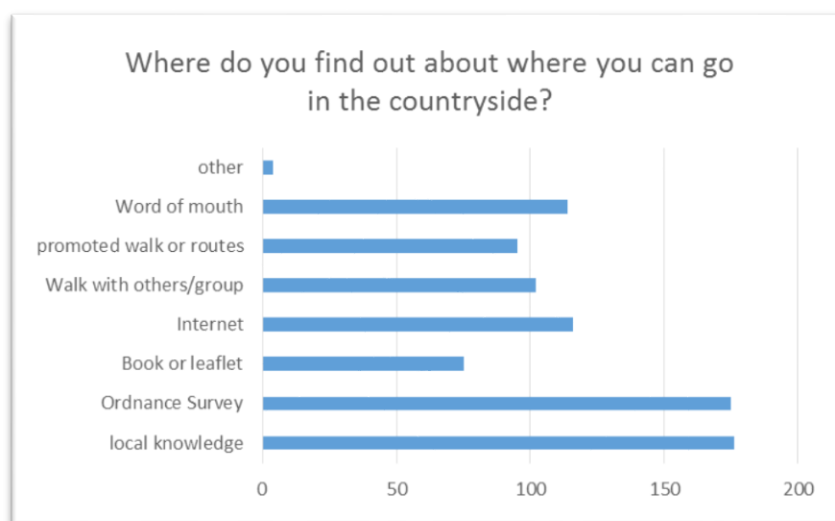
- Dywed 60% o Randdeiliaid eu bod yn fodlon â'r wybodaeth a ddarperir gan y Cyngor a'i bartneriaid, tra mai dim ond 21% oedd yn anfodlon.

- Dywed rhanddeiliaid mai Taith Gerdded Dyffryn Gwy ac yna Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa yw'r llwybrau a hyrwyddir a ddefnyddir fwyaf yn Sir Fynwy.

- Erys yr uchelgais o'r CGMCG diwethaf i gael partneriaethau rhanbarthol cryfach ar hyd y llwybrau hyn i sicrhau'r buddion hyrwyddo, economaidd a chymdeithasol mwyaf posibl.

- Mae ymchwil a rhanddeiliaid wedi dweud bod angen rhywfaint o ddeunydd printiedig o hyd gan nad yw pawb yn defnyddio'r Rhyngrwyd.
- Mae rhanddeiliaid yn darganfod ble y gallwch fynd yng nghefn gwlad yn bennaf trwy "wybodaeth leol" ac Arolwg Ordnans (AO), ond mae angen diweddarau Mapiau AO.
- Mae'r Gair Llafar a'r Rhyngrwyd hefyd yn ddulliau poblogaidd o gael gwybodaeth ac yn awgrymu bod cyfle i weithio gyda grwpiau cerdded lleol, cynghorau cymuned a phartneriaid eraill i ledaenu gwybodaeth yn ehangach.

Mae Sir Fynwy wedi datblygu Strategaeth Datblygu Cynnyrch Cerdded sy'n dweud:

- Y gellir gwneud mwy o lwybrau presennol
- Bod angen datblygu cynnyrch newydd i apelio at gynulleidfaoedd targedig
- Bod angen cydgysylltu rhwng cynnal a chadw a marchnata
- Y dylai cynnyrch newydd gael ei ddatblygu o gwmpas ystod o themâu a ddynodwyd.

12.4 GWELLIANNAU ANABLEDD A RHANDDEILIAID ERAILL AR GYFER

HYRWYDDO

- Ystyried fforwm i egluro maint y ffynonellau gwybodaeth ac ystyried opsiynau a mynediad i godi proffil cynnyrch teithiau cerdded awyr agored y Sir yn gyffredinol.
- Datblygu set eglur o gyfryngau papur ar gyfer y rhai nad ydynt yn defnyddio gwasanaethau ar-lein a cheisio partneriaethau cymunedol i helpu i sicrhau bod y deunydd hwn yn cyrraedd y grwpiau cleientiaid y bwriadwyd iddo gyrraedd.
- Ymgysylltu â sefydliadau perthnasol i sicrhau bod deunydd copi caled ar gael i ddiwallu anghenion lleiafrifoedd eraill e.e. y rhai â nam ar eu golwg a'r rhai o grwpiau ethnig.
- Hyrwyddo teithiau cerdded iechyd yn well - dosbarthu taflenni i feddygfeydd meddygon teulu / fferyllwyr ac ati.
- Nodi a hyrwyddo mesurau sy'n cael eu gyrru gan dechnoleg a fyddai'n apelio at grwpiau oedran iau. (taith gerdded noddedig Onesie, Pokémon Go Walks, digwyddiadau Geogelcio rheolaidd ac ati).
- Mwy o deithiau cerdded a digwyddiadau tywysedig.
- Cynnal cynhadledd gerdded.
- Cyfeirio cerddwyr at grwpiau cerdded lleol neu grwpiau defnyddwyr awyr agored eraill a hefyd gwneud defnydd gwell o'r grwpiau hyn a chyhoeddiadau lleol i ledaenu gwybodaeth.
- Hyrwyddo mynediad cyfrifol.
- Ceisio eglurder gan Gyfoeth Naturiol Cymru ar hawliau mynediad (yn enwedig ar gyfer gweithgareddau grŵp).
- Cysylltu pobl â bywyd gwyllt a thirweddau.
- Gwell gwybodaeth am ba fynediad sydd ar gael mewn coetiroedd.
- Mae llysgenhadon yn cael eu tanddefnyddio - dylent fod yn "mynd at bobl".
- Darparu a diweddarau Byrddau Gwybodaeth ym mhob cymuned.
- Gwella Wyneb Defnyddiwr y System Rheoli Mynediad i Gefn Gwlad (SRhMiGG).
- Cynhyrchu llyfrgell o adnoddau.
- Dolen i bob math o deithiau cerdded Ymweld â Sir Fynwy.

13 CYFRANOGIAD CYMUNEDOL

Mae o leiaf 1600 o wirfoddolwyr yn cefnogi Cyngor Sir Fynwy, o Lysgenhadon Twristiaeth i yrwyr Bysiau Cymunedol, Llysghadon Chwaraeon a gwirfoddolwyr Cefn Gwlad. Mae mewnbwn gwirfoddolwyr yn uchel! Mae gennym hanes hir ac iach o wirfoddoli a gweithredu lleol yn Sir Fynwy.

- Cefnogir y gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad gan 150 o wirfoddolwyr ac 17 o grwpiau gwirfoddol sy'n ymgymryd ag ystod eang o dasgau cefn gwlad.
- Mae gwirfoddolwyr yn weithgar ac yn effeithiol mewn llawer o weithgareddau a chymunedau.
- Mae gwirfoddolwyr yn aml yn gwneud mwy nag un dasg, neu'n gweithio ar draws adrannau ac weithiau hyd yn oed ar draws gwahanol awdurdodau.

13.1 BUDDION GWIRFODDOLI

- Amcangyfrifir bod gwerth gwirfoddoli yng Nghymru yn £757 miliwn.
- Gellir priodoli 1 o bob 10 apwyntiad meddyg teulu i unigrwydd, gan gostio £1.53 biliwn y flwyddyn i'r GIG⁹. Gall gwirfoddoli helpu i frwydro yn erbyn unigrwydd, gan ddarparu cyfleoedd ar gyfer rhyngweithio cymdeithasol a brwydro yn erbyn y teimlad o unigedd.
- Mae cysylltiad cadarnhaol rhwng gwirfoddoli a lles meddyliol.
- Gall gwirfoddoli wella sgiliau, darparu profiad gwerthfawr ac arwain at gyflogaeth
- Mae cysylltiad cadarnhaol rhwng gwirfoddoli a datblygiad unigol a chymunedol. Cyfeiriodd y bobl a wirfoddolodd at lefelau uwch, o gymharu â'r rhai nad oeddent yn gwirfoddoli, o
- Deimlo'u bod yn gallu cwrdd â'r nodau a osodasant iddynt eu hunain,
- Barhau i geisio pan gânt bethau'n anodd,
- Deimlo y gellir ymddiried yn y bobl leol.

13.2 ADNODD GWIRFODDOLWYR

Mae ystod eang o sefydliadau, gwasanaethau, elusennau a grwpiau lleol sy'n brysur yn darparu gweithgareddau gwirfoddoli sy'n cyfrannu at welliannau i lwybrau lleol neu at eu monitro. Mae gweithio mewn partneriaeth gyda'r sefydliadau a'r gwasanaethau hyn yn allweddol i gyflawni'r cynllun hwn. Lefel diddordeb sefydliadau i gymryd rhan fwy gweithredol mewn cynnal neu wella'r rhwydwaith o lwybrau yn eu hardal leol.

Gweledigaeth Gwirfoddolwyr

Mae Cyngor Sir Fynwy yn dymuno dod yn awdurdod lleol sy'n gallu gweithio gyda'n dinasyddion, helpu pobl i wneud pethau drostynt eu hunain a chreu'r amodau sy'n galluogi pobl i helpu ei gilydd.

Mae'r Awdurdod eisiau creu mudiad sy'n ysgogi pobl ledled Sir Fynwy, i ymateb i'r blaenoriaethau o fewn eu cymunedau.

Mae rhai o'n partneriaid allweddol yn cynnwys: - Sustrans, Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd, Cyfoeth Naturiol Cymru, Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, Cyngorau Cymuned, Grwpiau U3A, Grwpiau Croeso i Gerddwyr, Grwpiau Cyfeillion, Grwpiau Cymdeithas Cerddwyr Lleol

⁹ Darn o Daflen Hyfforddiant 14062017 Public Policy Exchange.co.uk

Lefel diddordeb sefydliadau mewn cymryd rhan <u>fwy gweithredol</u> mewn cynnal neu wella'r rhwydwaith o lwybrau yn eu hardal leol			
	Â diddordeb mawr	Â diddordeb cymharol	Dim diddordeb
Cynnal a chadw	Sustrans, Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd Cyngor Cymuned Llanbadog, Cymdeithas Cerddwyr Pont-y-pŵl a'r Ardal, CC Trellech Unedig , Grŵp Llwybrau The North a'r Ardal, Croeso i Gerddwyr Cas- gwent	CC Llanarfan, CC Llangwm	U3A Cil-y-coed
Hyrwyddo	Sustrans, CC St Arvans, CC Llanbadog, Cymdeithas Cerddwyr Pont-y-pŵl a'r Ardal, Grŵp Llwybrau The North a'r Ardal, Croeso i Gerddwyr Cas-gwent	U3A Cil-y-coed, CC Llangwm , CC Trellech Unedig	
Gwelliannau	Sustrans, CC Llanbadog, CC Tryleg Unedig, Grŵp Llwybrau The North a'r Ardal, Croeso i Gerddwyr Cas-gwent	St Arvans, U3A Cil-y- coed, CC Llangwm, Cymdeithas Cerddwyr Pont-y-pŵl a'r Ardal	
Arall (noder)	Sustrans: Hyrwyddo adeiladu a chynnal a chadw'r rhwydwaith beiciau cenedlaethol Cymdeithas Tir A Busnes Cefn Gwlad Cymru: yn cynrychioli Tirfeddianwyr The North: Arolygu a monitro. Digwyddiadau, teithiau cerdded yn y pentref ac ati Dyfroedd Cymru: Mae gennym ddiddordeb arbennig mewn Hawliau Tramwy sy'n arwain i ddŵr/ochr yn ochr â dŵr. Mae Cyfeillion Dolydd y Castell hefyd â diddordeb mewn annog grwpiau ac unigolion wrth wella a chadw safle Mynediad i Gefn Gwlad Dolydd y Castell.		

Lluniwyd y tabl uchod gan yr ymatebion a dderbyniwyd i'r holiadur ar gyfer sefydliadau a gynhaliwyd yn yr asesiadau fu'n gymorth i lywio'r cynllun hwn. Fodd bynnag, mae'n hysbys bod nifer fawr o grwpiau eraill â diddordeb mewn cynnal a chadw a hyrwyddo. Dywedodd nifer llethol o Randdeiliaid y gellid galluogi grwpiau gwirfoddol i fod yn egniol pe bai prosesau, offer ac adnoddau staffio syml ar gael.

Yn aml, gall Cynghorau Cymuned a Thref chwarae rhan sylweddol wrth gefnogi grwpiau gwirfoddol lleol a gwella eu safleoedd cefn gwlad lleol neu hawliau tramwy mewn ffyrdd eraill. Mae angen gwella perthnasoedd a gwybodaeth am fuddion gwelliannau mynediad gyda Chynghorau Cymunedol fel eu bod yn ymwybodol o'u pwerau, dyletswyddau presennol a'r cyfleoedd y gall gwelliannau mynediad eu cynnig i'w hardal. Mae angen dod o hyd i adnoddau i alluogi ffurfio a chynnal y perthnasoedd pwysig hyn.

13.3 GWEITHGAREDDAU GWELLA GWIRFODDOLWYR NEWYDD A NODWYD

Mae'r ymchwil a'r ymgynghoriad ar gyfer y cynllun hwn wedi dangos nifer o brosiectau newydd y mae grwpiau cymunedol a gwirfoddolwyr mewn sefyllfa dda i helpu gyda nhw.

- Gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau priodol a gyda gwirfoddolwyr i ddileu rhywogaethau ymledol.
- Nodi Llwybrau lechyd newydd
- Darparu gwybodaeth am welliannau i lwybrau (cynyddu'r defnydd a gwneud llwybrau'n fwy hygyrch), megis nodi rhwystrau, fel camfeydd, y gellid eu symud.
- Nodi achosion o ordyfiant blynyddol o gwmpas dodrefn a threfnu bod naill ai gwirfoddolwr hyfforddedig yn torri gyda strimiwr / torrwr brwsh (yn ddelfrydol pe bai sawl gwirfoddolwr mewn cymunedau cyfagos yn dod at ei gilydd) neu gontractwr
- Ariannu a lawr lwytho gwybodaeth fonitro
- Darparu a chynnal meinciau / seddi i alluogi pobl i gerdded ymhellach
- Darparu mwy o deithiau cerdded / ddigwyddiadau tywysedig

13.4 MESURAU RHANDDEILIAID I GYNYDDU CYFRANOGIAD MEWN GWIRFODDOLI A GWELLA'R PROFIAD

- Mynediad i grantiau neu gyllid arall Dyfynnwyd "Argaeledd gweithlu neu grŵp gwirfoddoli" gan Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd, Sustrans, U3A Cil-y-coed, Cerddwyr Pont-y-pŵl a'r Ardal, Cynghorau Cymuned St Arvan's, Llanybi a Threllech.
- Y gallu i gyflawni gwaith gwirfoddol gyda Chyfoeth Naturiol Cymru ar lwybrau caniaaol ar eu tir ac i ystyried y Ddeddf Cydraddoldeb a Pholisi Mynediad Lleiaf Cyfyngol Sir Fynwy.
- Mwy o ddefnydd o Gynghorau Cymuned a Grwpiau Gwirfoddolwyr i gynnal ac ariannu gwelliannau
- Cyfathrebu gwell
- Mwy o swyddogion maes i gefnogi gwirfoddolwyr
- Ymchwilio i gyfleoedd i annog pobl iau i wirfoddoli, efallai trwy asiantaethau eraill fel Cymdeithas y Sgowtiaid, Cynllun Gwobr Dug Caeredin, Gwasanaethau Addysg Awyr Agored ac ysgolion.
- Datblygu a chyhoeddi canllawiau'n ymwneud â chyfrifoldebau ar gyfer grwpiau a gofynion yswiriant.

13.5 CAMAU CGMCG AR GYFER CYNNWYS Y GYMUNED

- Ceisio adnoddau ychwanegol i ehangu a chynnal cyfranogiad grwpiau cymunedol a gwirfoddol gyda safleoedd cefn gwlad a hawliau tramwy.
- Ceisio hyfforddiant a chyllid priodol ar gyfer grwpiau gwirfoddol gydag awdurdodau cyfagos a sefydliadau eraill.
- Gwella a diweddarau cyhoeddusrwydd a gwybodaeth am y cyfleoedd sydd ar gael i grwpiau gwirfoddol cefn gwlad
- Adfer gwefan cerdded gwirfoddolwyr i gynnwys pecynnau cymorth, hyfforddiant llysgenhadon a gwybodaeth berthnasol arall. Dylai hefyd ddarparu dull o rannu gweithgareddau / digwyddiadau / profiadau.
- Gweithio gyda Grŵp Partneriaeth AHNE Dyffryn Gwy i sefydlu Grŵp “Cyfeillion” i gynorthwyo gyda hyrwyddo a thracio Taith Gerdded Dyffryn Gwy. Gallai llwybrau rhanbarthol eraill fel Taith Gerdded Dyffryn Wysg hefyd elwa o'r dull hwn.
- Gwella technoleg gwybodaeth a rhyngwyneb mapio i fod yn fwy defnyddiol ar gyfer prosiectau gwirfoddol a galluogi'r gwasanaeth i ymateb yn fwy effeithiol.
- Cynnwys buddion mynediad a gwelliannau, gan gynnwys sefydlu grwpiau gwirfoddol lleol mewn cynlluniau cymunedol lleol.
- Rhoi gwybodaeth i Gyngorau Cymunedol a Thref ar sut y gallant gymryd rhan, eu pwerau ac ati.

Gwirfoddolwyr Llanbadog yn adeiladu pont

14 CYMRU FFYNIANNUS

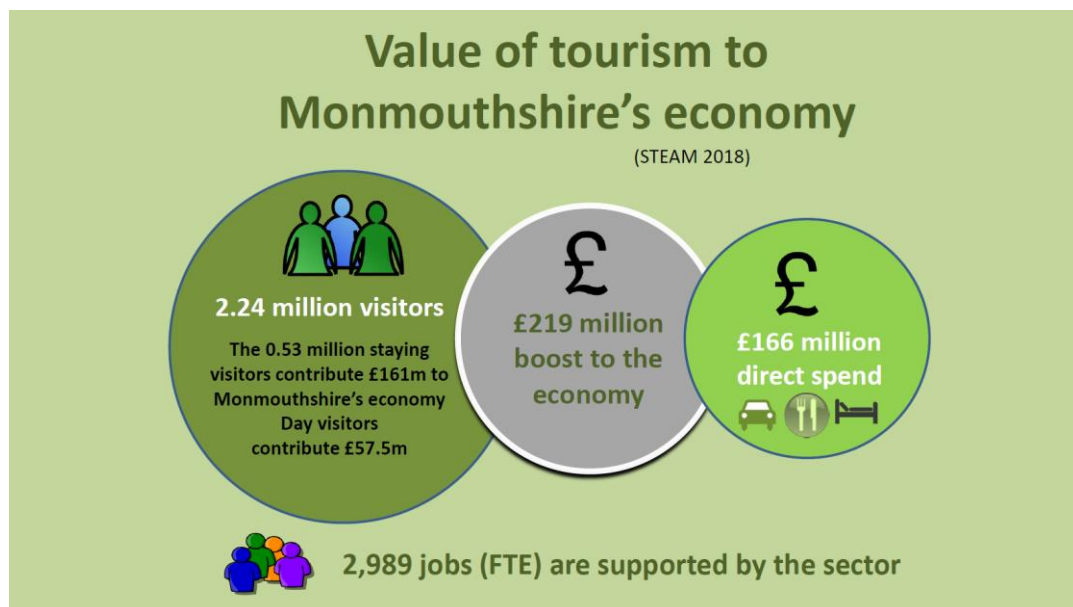
Gall y cynllun hwn helpu i gyfrannu tuag at seilwaith cadarn sy'n galluogi datblygiad ac yn annog twf economaidd gan arwain at adfywio a denu busnesau newydd. Mae ganddo rôl sylweddol wrth gefnogi twf economaidd cynaliadwy, gan gyfrannu'n uniongyrchol at drafnidiaeth, seilwaith gwyrdd a mannau agored.

Gall y CGMCG fel dogfen statudol hefyd lywio, cefnogi ac ychwanegu pwysau at bolisiâu yng Nghynllun Lleol Sir Fynwy a chynlluniau cymunedol i helpu i sicrhau buddion economaidd.

14.1 CEFNOGI ECONOMI WLEDIG A THWF ECONOMAIDD

- Mae angen seilwaith gwyrdd wedi'i gynllunio'n dda sy'n hyrwyddo ac yn annog teithio llesol a datblygiad economaidd cynaliadwy ac mae'r rhwydwaith HTC yn elfen sylweddol o hyn.
- Bydd gweithio gyda phartneriaid yn lleol ac yn rhanbarthol ar gynlluniau fel Cynllun Rheoli Safle Treftadaeth y Byd Blaenafon, nid yn unig yn darparu swyddi a chyfleoedd hyfforddi ond hefyd yn cyflawni gwelliannau tirwedd, dehongli a mynediad gan arwain at dwf economaidd cynaliadwy yn y rhanbarth.
- Mae tirwedd Sir Fynwy yn atyniad twristaidd allweddol. Mae'n cynnig Llwybr Arfordir Cymru gyda chysylltiadau â Llwybr Arfordir Lloegr a Llwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa, 5 llwybr rhanbarthol, Safle Treftadaeth y Byd Blaenafon, Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac Ardal Harddwch Naturiol Eithriadol Dyffryn Gwy.
- Nid cyfleuster hamdden yn unig yw'r Rhwydwaith Hawliau Tramwy ond mae'n gynnyrch twristiaeth pwysig a allai, pe bai'n cael ei gynnal yn well, ehangu ar nifer yr ymwelwyr â'r sir.

14.2 GWERTH ECONOMAIDD MYNEDIAD I GEFN GWLAD

- Yn 2018 daeth 2.24 miliwn o ymwelwyr i Sir Fynwy, gan gynhyrchu £219 miliwn i economi Sir Fynwy.
- Datgelodd astudiaeth gan Uned Ymchwil Economi Cymru a gyhoeddwyd yn 2011 fod 28m o deithiau'n gysylltiedig â cherdded i arfordir a chefn gwlad Cymru. Roedd y gwariant sy'n gysylltiedig â'r teithiau cerdded a cherdded y brynau hyn oddeutu £632m. Mae cerdded yn cyfrif am oddeutu 16% o dwristiaeth Cymru.
- Gwerth economaidd y sector marchogaeth yn 2015 oedd £4.3 biliwn ar draws ystod eang o nwyddau a gwasanaethau. Mae twf sylweddol yn nifer y beicwyr ifanc rhwng 16 a 24 oed a chydabyddir bod galw am reidiau hwy oddi ar y ffordd a llety ar gyfer ceffylau a marchogion.
- Mae pob £1 o wariant cyhoeddus ar fannau gwyrdd (fel parciau) yn ysgogi £4.20 o fuddsoddiad gan y sector preifat, gan roi hwb i adfywio.
- Mae ystadegau o Visit Britain yn 2015 yn dangos bod beicio ffordd neu fynydd wedi cynhyrchu £520 miliwn mewn gwariant.
- Cynhyrchir nifer sylweddol o swyddi o gerdded a beicio yn Sir Fynwy.

14.3 SAFBWYNTIAU RHANDEILIAID:

- Mae angen llwybrau beicio pellter hir / llwybr ceffylau / amlbwrpas.
- Hyrwyddo Glanfa Goytre fel canolbwynt cerdded. Mae Taith Gerdded Dyffryn Wysg yn cynnwys darn o lwybr tynnu a hyrwyddir sawl taith gerdded sy'n cynnwys y gamlas ar safle Treftadaeth y Byd.
- Cyhoeddi set o lwybrau cynaliadwy hyrwyddedig.

14.4 GWELLIANNAU CGMCG AR GYFER CYMUNEDAU FFYNIANNUS

Mae hamdden a thwristiaeth wledig gynaliadwy yn ffordd allweddol o gefnogi lles economaidd-gymdeithasol ardaloedd gwledig, gan ddarparu swyddi a chefnogi gwasanaethau cymunedol. Mae gan y rhwydwaith HTC a'r CGMCG rôl hanfodol yn hyn.

- Mae angen gwella presenoldeb cyfryngau cymdeithasol
- Cyfrannu at gyflawni'r Cynllun Cyrchfan i ddatblygu cynhyrchion cerdded, beicio a marchogaeth
- Defnyddio Llysghenhadon i hyrwyddo darpariaeth Mynediad i Gefn Gwlad a sicrhau eu bod yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am welliannau yn eu hardal.
- Defnyddio Grwpiau Gwirfoddolwyr i hyrwyddo teithiau cerdded cylchol a digwyddiadau wedi'u targedu'n briodol.

15 CANOLBWYNTIO AR Y DYFODOL

Mae'r gwasanaeth HTC o dan bwysau sylweddol, rhai yn gyson, ac eraill yn amrywiol. Mae deddfwriaeth yn mynnu bod y cynllun hwn am gyfnod o 10 mlynedd. Yn ogystal, mae'r Ddeddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol yn mynnu bod yn rhaid i'r gwasanaeth feddwl am y tymor hir.

Mae yna nifer o faterion a nodwyd sydd, neu a fydd, yn cael effaith gynyddol ar fynediad.

15.1 NEWID YN YR HINSAWDD

- Gallai newid yn yr hinsawdd gyflymu cyflwyno rhywogaethau ymledol, plâu a chlefydau gan arwain at effeithiau andwyol ar fioamrywiaeth frodorol a'r dirwedd. Mae llifogydd yn y gaeaf a sychder yr haf yn debygol o gynyddu.
- Mae digwyddiadau o eira trwm wedi digwydd yn 2009, 2010, 2013 a 2018.
- Yn ystod y degawd diweddaraf yn 2008 - 2017 gwelwyd 8% yn fwy o law nag yn 1961-1990.
- 2012 oedd y flwyddyn wlypaf mewn 100 mlynedd a chafodd effaith sylweddol ar faint o waith y gellid ei gyflawni ar lawr gwlad a defnyddioldeb y rhwydwaith yn enwedig ar rannau o Lwybr Arfordir Cymru.
- Mae cynnydd mewn digwyddiadau storm wedi arwain at fwy o gwympto coed a thirlithriadau ac yn 2017 bu'n rhaid i ni gynyddu faint o doriadau glaswellt a gyflawnwyd ar lwybrau a hyrwyddir wrth i'r tywydd gwlyb cynnes ysgogi'r glaswellt / cnydau i dyfu'n gyflymach.
- Mae cynnydd yng nghyflwyniad cnydau newydd a hyfywedd cynyddol ar gyfer cnydau newydd h.y. gwinllannoedd, ynghyd ag anifeiliaid newydd fel y baedd gwyllt, yr estrys a'r lama.
- Mae newidiadau wedi digwydd ym mhatrymau nifer yr ymwelwyr gyda mwy o ddefnydd trwy gydol y flwyddyn, yn enwedig yn ystod y gwanwyn a'r hydref.

Mae gan Sir Fynwy lawer o strategaethau a pholisïau, gan gynnwys y Strategaeth Seilwaith Gwyrdd, i fynd i'r afael â Newid yn yr Hinsawdd a bydd y Datganiadau Gweithredu yn y cynllun hwn yn cysylltu â'r rhain.

15.2 AMAETHYDDIAETH

Gall unrhyw beth sy'n newid economeg ffermio arwain at newid mewn defnydd tir a all gael effeithiau amgylcheddol a chymdeithasol sylweddol. Rhaid achub ar y cyfle i weithio'n well gyda rheolwyr tir yn Sir Fynwy i ddarparu buddion tymor hir i bawb.

15.3 PWYSAU DATBLYGU

Un o'r prif resymau cyhoeddus dros beidio â mynd allan i gefn gwlad yw dyluniad a rhwystrau gwael. Mae angen gwell technoleg ar gyfer monitro, gweithio gyda chynllunwyr a datblygwyr cyn i'r gwaith adeiladu ddigwydd a mwy o adnoddau i gymryd camau gorfodi ar unwaith. Fel arall, mae nifer y rhwystrau (266) ar hawliau tramwy yn parhau i gynyddu.

Y gost gyfartalog gyfredol ar gyfer dargyfeirio yw £2000. Felly bydd yn costio £532,000+ i ddatrys yr ôl-groniad o rwystrau adeiladu.

15.4 YMDDYGIAD GWRTHGYMDEITHASOL

Mae gadael sbwriel a thipio anghyfreithlon bellach yn dod yn broblem mewn safleoedd Cefn Gwlad a hawliau tramwy. Mae angen hyrwyddo ymddygiad sy'n gyfrifol ac mae angen parhau i weithio mewn partneriaeth â Chadw Cymru'n Daclus a'n gwirfoddolwyr.

Mae yna nifer helaeth o ffyrdd di-ddosbarth sirol sy'n gysylltiadau pwysig yn y rhwydwaith hawliau tramwy. Dim ond i safon "lôn werdd" y mae llawer o'r llwybrau hyn yn cael eu cynnal a gall hyn achosi gwrthdaro rhwng defnyddwyr cerbydau a cherddwyr / marchogion pan nad yw'r rhain wedi'u harwyddo'n ddigonol na'u cynnal a'u cadwyn i safon addas.

Mae gwrthdaro hefyd yn codi pan fydd cerbydau'n defnyddio llwybrau troed, llwybrau ceffylau, tiroedd comin a choetiroedd lle na ddylent fod yn eu defnyddio. Er mwyn osgoi hyn, mae angen gwneud mwy o waith i gyfeirio defnyddwyr o'r fath at lwybrau addas a chyfreithiol gan ddefnyddio ffyrdd di-ddosbarth sirol yn Sir Fynwy, gan mai dim ond 2 Gilffordd sydd yn y Sir.

Mae defnydd niwsans o rwydwaith HTC yn fater a godwyd gan lawer o Ddefnyddwyr ac yn gyffredinol mae'n adlewyrchu problemau ehangach mewn cymdeithas. Mae rôl i Fforwm Mynediad Lleol Sir Fynwy wrth hyrwyddo dealltwriaeth rhwng gwahanol randdeiliaid a defnydd cyfrifol o rwydwaith HTC gan y cyhoedd.

15.5 ANSAWDD BYWYD/CYSYLLTIAD I DIRWEDD A BIOAMRYWIAETH

Mae trigolion Sir Fynwy yn gwerthfawrogi'r dirwedd a natur. Fodd bynnag, mae Cynllun Rheoli Harddwch Naturiol Eithriadol Dyffryn Gwy a datblygiad y cynllun Partneriaeth Tirwedd Lefelau Byw wedi tystio i golli cysylltiad â phobl a'r amgylchedd naturiol.

- Mae angen gwybodaeth fwy effeithiol felly i gynyddu gwerthfawrogiad cyffredinol o'r dirwedd a'r dynodiadau o'i mewn i annog mwy o bobl i ddeall, cyfrannu ac elwa o dirweddau Sir Fynwy.
- Dylid nodi bod Sir Fynwy wedi datblygu ac yn darparu mecanwaith clir (Seilwaith Gwyrdd) sy'n darparu gwasanaethau ecosystem lle mae tirweddau, bioamrywiaeth, hawliau tramwy / hygyrchedd a buddion ansawdd bywyd yn cael eu cefnogi trwy gymunedau cynaliadwy.

15.6 GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH

Mae'n cwsmeriaid yn perthyn i lawer o sefydliadau sy'n darparu nodau ac amcanion tebyg o ran cyfleoedd mynediad.

Mae 36% o'n cwsmeriaid yn perthyn i Glwb neu Gymdeithas Cerdded. Felly gellir gwneud mwy o ddefnydd o grwpiau lleol a sefydliadau eraill i ledaenu gwybodaeth.

Dim ond drwy gyfeirio adnoddau'n ystyriol a strategol, yn enwedig trwy weithio gyda'r Bwrdd Iechyd Lleol, Cyfoeth

Naturiol Cymru, cydweithwyr yn y Seilwaith Gwyrdd, a chydweithwyr Priffyrdd, y Cynlluniau Lleodedd Strategol, Cynllun AHNE Dyffryn Gwy, y Cynllun Teithio Llesol a'r Ddeddf Llesiant, y gellir defnyddio'r rhwydwaith HTC ymhellach i fynd i'r afael â materion lles lleol o fewn cymunedau lleol.

Felly mae gweithio mewn partneriaeth bellach yn allweddol wrth gyflawni gwelliannau ar raddfa fawr a chael gafael ar grantiau i'w cyflawni.

Enghraifft yw'r Prosiect Lefelau Byw gwerth £4 miliwn, sy'n cael ei arwain gan RSPB Cymru, ond mae Sir Fynwy ac awdurdodau cyfagos yn bartneriaid allweddol, fel y mae cymunedau lleol. Mae'r cynllun partneriaeth tirwedd yn cynnwys Lefelau Gwent i'r de o'r M4 o Afon Gwy i Afon Rhymni. Mae'n cyflawni gwelliannau tirwedd, dehongli a mynediad i ran o'r sir yr ymwelir â hi leiaf ond un sy'n "borth" i Gymru. Mae gweithio ar y cyd a phrosiectau fel hyn yn galluogi gwelliannau i ddigwydd na allai'r gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad eu gwneud ar ei ben ei hun.

Mae gwaith prosiect partneriaeth o'r fath yn gofyn am gryn dipyn o amser staff, weithiau dros nifer o flynyddoedd, i greu partneriaethau a'r prosiectau eu hunain.

15.7 NEWIDIADAU DEDDFWRIAETHOL

Disgwylir ym mywyd y cynllun hwn y bydd newidiadau sylweddol yng Nghymru i gael mynediad at ddeddfwriaeth. Mae rhai o'r cynigion yn cynnwys:

- Caniatáu i feicwyr a marchogion ddefnyddio llwybrau troed
- Ymestyn tir mynediad i'r arfordir a'r clogwyni
- Map sengl digidol Diffiniol Cymru yn cynnwys tir mynediad agored a Llwybrau Cenedlaethol dynodedig:
- Creu math newydd o hawl tramwy cyhoeddus, llwybrau beicio
- Gwella mynediad i ddŵr mewndirol

Bydd yn rhaid i'r gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad addasu'r gweithdrefnau rheoli cyfredol wrth i ddeddfwriaeth newid.

15.8 GWERTH MYNEDIAD I GEFN GWLAD

Mae HTC a'r gwasanaeth mynediad yn aml yn defnyddio "cownteri" fel mesur o'r defnydd o lwybr. Mae offer eraill bellach yn dod i fodolaeth ac mae angen eu defnyddio (fel yr Offeryn Prisio Hamdden Awyr Agored, ORVal), neu ei greu, i ddangos y gwerth a'r buddion sy'n deillio o ofod cyhoeddus hygyrch a rhwydwaith HTC yn Sir Fynwy gan gynnwys y rhan honno ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

Gellir defnyddio offer mapio a data gwell i flaenoriaethu meysydd ar gyfer gweithredu a buddsoddi yn y dyfodol ar sail lefelau anghenion y boblogaeth. Gall hyn gefnogi gwneud penderfyniadau strategol mewn perthynas â darparu gwasanaethau a nodi prosiectau sy'n canolbwyntio ar gamau ataliol gan roi'r gwerth mwyaf mewn buddion iechyd a lles. Fodd bynnag, mae angen buddsoddi mewn Mapio Gwybodaeth Ddaearyddol a Thechnoleg ddigonol.

Mae dull rheoli asedau i gynnal a chadw yn cael ei ddatblygu, sydd wedi helpu i ddarganfod yr adnoddau sydd eu hangen i gynnal rhwydwaith hawliau tramwy, ond nid yw hyn yn cynnwys newidynnau (megis cynyddu costau deunydd, rheoli prosiectau ac ati) na'r gwaith gwella fel cynyddu nifer y gorchmynion yr ymdrinnir â hwy, dyrchafiad, rheoli gwirfoddolwyr, sy'n ofynnol i sicrhau'r budd mwyaf posibl o'r cynllun hwn. Mae gwelliannau yng Nghronfa Ddata System Rheoli Mynediad i Gefn Gwlad (SRhMiGG) yn hanfodol er mwyn caniatáu cofnodi ac adrodd yn symlach ar yr holl gostau a'r prosiectau gwella.

15.9 CAMAU GWELLA CGMCG Â FFOCWS YN Y DYFODOL

- Mae'n rhaid i'r gwasanaeth archwilio a manteisio ar ffyrdd pellach o hyrwyddo sut mae'n gweithio, yr hyn y mae'n ei wneud, a phwysigrwydd y gwaith hwnnw.
- Mae'r gwasanaeth HTC o dan bwysau sylweddol, rhai yn gyson, ac eraill yn amrywiol. Mae angen mwy o adnoddau ar y gwasanaeth nag sy'n bresennol i helpu i oresgyn y pwysau hyn.
- Rhaid i'r gwasanaeth allu addasu a gweithredu unrhyw newidiadau newydd mewn deddfwriaeth
- Mae gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad pwrpasol, sydd ag adnoddau priodol gyda moeseg gwasanaeth cyhoeddus cryf ac ymrwymiad i'r rhwydwaith a'i ddefnydd gan breswylwyr ac ymwelwyr, yn hanfodol. Mae hyn wrth wraidd y CGMCG ac fe'i cydnabuwyd gan lawer o Randdeiliaid. Mae staff yn wynebau blaen, yn canolbwyntio ar y cwsmer, yn delio â materion cymhleth iawn yn aml ac mae angen iddynt allu addasu i amrywiaeth o bwysau. Mae hyfforddiant priodol a datblygiad proffesiynol parhaus yn hanfodol i gynnal a gwella'r gwasanaeth yn y dyfodol.
- Dylai'r gwasanaeth fabwysiadu dull rheoli asedau er mwyn sefydlu costau parhaus ariannol y gwasanaeth.
- Dylai'r gwasanaeth ystyried, a lle bo hynny'n bosibl, edrych i weithio gydag awdurdodau lleol a phartneriaid eraill i ddarparu gwaith cynnal a chadw a phrynu deunyddiau / offer. Dylai hyn gynnwys edrych ar dechnolegau newydd a chynhyrchion mwy cynaliadwy fel llwybrau pren plastig, gatiau ac arwyddbyst metel, cynhyrchion wyneb wedi'u hailgylchu.
- Dylai'r gwasanaeth geisio sefydlu prosiect ymchwil ar y cyd â Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac eraill i sefydlu gwir werth y cynnyrch cerdded a marchogaeth lleol.
- Dylai'r gwasanaeth geisio ffyrdd o ddarparu gwybodaeth berthnasol yn well i dirfeddianwyr am hawliau tramwy.
- Dylai'r Awdurdod a Fforwm Mynediad Lleol Sir Fynwy hyrwyddo dealltwriaeth rhwng gwahanol randdeiliaid a'r defnydd cyfrifol o rwydwaith HTC gan y cyhoedd.

16 CEISIADAU GWELLA LLWYBR PENODOL GAN RANDDEILIAID

Yn ystod y broses ymgynghori ar gyfer y cynllun hwn gofynnwyd am amryw o brosiectau penodol ar gyfer mynediad newydd neu welliannau mynediad. Rhestrir amlinelliaid y prosiectau hyn isod a dim ond pan fydd adnoddau a chyfleoedd ychwanegol yn codi y byddant yn cael eu gweithredu ac yn unol ag unrhyw flaenoriaethu cynnal a chadw, neu os cyflawnir y gofyniad i gael caniatâd priodol.

- Creu llwybr amlwrpas ar hyd hen reilffordd sy'n rhedeg i Gaerwent
- Uwchraddio gwelliannau i ddodrefn a llwybrau ar Daith Gylchol Piercefield House yng Nghas-gwent
- Gwella llwybrau halio ar Gamlas Sir Fynwy a Brycheiniog a'r llwybrau iddi ac ohoni.
- Llwybr beicio oddi ar ffordd Tyndyrn i Wentwood
- Mynediad i gadeiriau olwyn o Bont Gwy i Eglwys Dixon
- Ailosod 3 camfa yn Lôn Cowlings, Trefynwy, i glwydi a llenwi pantiau.
- Ystâd dai newydd, Wonastow, Trefynwy, - yr angen cynyddol am lwybrau cerdded. Uwchraddio camfeydd yn yr ardal i glwydi / fylchau. Codi arwyddion o amgylch ymylon yr ystâd i ddangos ble mae mynediad, ar y cyd â Chroeso i Gerddwyr Trefynwy.
- Ychwanegu cyrchfan a phellter at arwyddbyst ger cyrchfannau i dwristiaid.
- Cynnwys ramp o Ynys Brynbuga i fyny i'r rheilffordd.
- Datblygu'r trac rheilffordd o Frynbuga i Little Mill fel trac beicio.
- Creu trac beic / llwybr troed o'r Felin Fach i Ysgol Gynradd Brynbuga ar hyd hen reilffordd ger BAE, dros bont yr afon trwy'r twnnel i hen Ffordd Trefynwy.
- Creu llwybr troed ag wyneb ar hyd llwybr glan yr afon sy'n rhedeg i'r De o'r bont ffordd i'r cae criced ar ochr ddwyreiniol Afon Gwy.
- Uwchraddio llwybr troed i drac beicio neu lwybr ceffylau sy'n rhedeg o ochr ddeheuol yr A472 (gyferbyn â Thafarn yr Halfway) i'r llinell reilffordd.
- Gwelliannau i strwythurau a chlirio o Lanfair Cilgeddin i Nantyderry. Llwybr a nodwyd gan Wirfoddolwyr fel un buddiol i'r economi leol wrth gysylltu maes carafannau Pont Kemys, Bwthyn Swanmeadow, gwely a brecwast fferm Glanusk, y safle glampio newydd a'r hen ysgol.
- Gwelliant i arwynebau llwybrau ym Mrynbuga sydd ar hyn o bryd yn rhwystr i bobl anabl eu defnyddio ac yn cyfyngu ar y mynediad sydd ar gael.
- Adolygu mynediad yng Nghoed Parc Cas-gwent i wella'r cyfleoedd mynediad sydd ar gael i bawb ar hyn o bryd a darparu cynllun rheoli mynediad i alluogi unrhyw dorri yn y dyfodol i ystyried mynediad cyn gynted â phosibl.

Nodir ceisiadau penodol parthed llwybrau eraill o fewn y Cynllun Cyflenwi Strategaeth Seilwaith Gwyrdd.

17 CYNLLUN CYFLAWNI / DATGANIAD GWEITHREDU

Mae'r cynllun hwn yn rhoi mewnwelediad i anghenion a blaenoriaethau trigolion ac ymwelwyr â Sir Fynwy, yr hyn yr hoffent ei gael o'r gwasanaeth a sut y gallwn wella cyfleoedd cerdded, marchogaeth a beicio yn Sir Fynwy. Mae'r themâu allweddol sydd wedi dod i'r amlwg yn cyd-fynd yn dda â'r CGMCG blaenorol ac yn cwrdd â gofynion deddfwriaeth newydd. Mae hyn yn sicrhau parhad gwasanaeth a'r sicrwydd bod y CGMCG blaenorol wedi'i gyfeirio'n dda.

Nid yw'r themâu allweddol yn nhrefn blaenoriaeth ac mae gan bob un brif amcan a set o gamau gweithredu sy'n sail i gynllun cyflawni 10 mlynedd y gwasanaeth Mynediad i Gefn Gwlad a'i ddatganiad o gamau gweithredu.

Gyda chyllidebau dan bwysau cynyddol bydd angen gwneud penderfyniadau ar y ffordd orau i ddyrannu adnoddau i fodloni rhwymedigaethau statudol ac i gyflawni'r gwelliannau yn unol â dymuniad y defnyddiwr. Mae angen sicrhau bod pob rhaglen neu brosiect yn sicrhau'r budd cyhoeddus mwyaf ac yn cyd-fynd yn agos â strategaethau a pholisïau perthnasol Sir Fynwy.

Mae gwerthuso effeithiolrwydd y cynllun hwn yn hanfodol a bydd yn cael ei gyflawni trwy gynllun cyflawni blynyddol a thrwy adolygiad deng mlynedd.

Allwedd ar gyfer Buddion

- Yn cefnogi Teithio Llesol
- Lefelau cynyddol o weithgarwch yn arwain at les corfforol a meddyliol
- Yn cefnogi economi Sir Fynwy
- Gwell profiad i'r cwsmer

Allwedd ar gyfer Adnodd/Cyfngiad

- Gellir ei gyflawni gyda'r lefelau presennol o adnoddau
- Angen adnodd ychwanegol
- Posibiliadau ar gyfer creu incwm neu arbedion cyllidebol
- Angen amser staff ychwanegol

Safleoedd Rhwydwaith a Chefn Gwlad a Gynhelir yn Dda

Targeddu gwelliannau i sicrhau y ceir y budd cyhoeddus mwyaf.

Cyf Cod	Amcan	Cam gweithredu	Budd	Adnodd	Partneriaid Allweddol
WM1	Rhwydwaith / safleoedd gwell ar gyfer hamdden a defnydd dyddiol	1.0 Chwilio am ffyrdd i ymestyn contractau torri neu reoli llystyfiant ar y cyd â Chynghorau Cymuned / Phartneriaid a gwirfoddolwyr. 1.1 Gweithio gydag Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr / Undeb Amaethwyr Cymru / Cymdeithas Tir a Busnes Cefn Gwlad a Thirfeddianwyr i leihau materion cynyddio. 1.2 Chwilio am ffyrdd o leihau nifer y rhwystrau ar y rhwydwaith hawliau tramwy. 1.3 Gwella cynnal a chadw arwyddbyst a chyfeirio ffyrdd yn gyffredinol i annog defnydd a magu hyder, gan flaenoriaethu ardaloedd o fewn ac yn agos at gymunedau sydd â defnydd uchel. 1.4 Blaenoriaethu a chynnal ac atgyweirio ac ailosod pontydd. 1.5 Gwella gwaith cynnal a chadw ar gilffyrdd cyfyngedig er mwyn galluogi gyrwyr a beicwyr cerbydau yn benodol i ddefnyddio'r rhwydwaith HTC. 1.6 Hyrwyddo a darparu llwybrau cylchog wedi'u harwyddo'n well i gynyddu hyder mewn defnydd ehangach. 1.7 Gweithio gyda Chynghorau Cymuned a Grwpiau Gwirfoddolwyr i dargeddu gweithgaredd er mwyn gwella amwynder llwybrau a nodi rhwystrau i'w symud	 	£+ £😊 	Tirfeddianwyr a Rheolwyr Tir, Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr Cynghorau Tref a Chymuned Grwpiau Gwirfoddolwyr a Defnyddwyr AHNE Dyffryn Gwy Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog Contractwyr Priffyrdd Mon Life, Mynediad i Gefn Gwlad a Staff GI Cyfoeth Naturiol Cymru

		gan alluogi mwy o bobl i ddefnyddio a mwynhau llwybrau. 1.8 Targeddu rhaglenni cynnal a chadw wyneb a rheoli llifogydd yn naturiol i annog defnyddio HTC a Safleoedd ar gyfer cerdded yn ddyddiol, beicio, marchogaeth yn enwedig mewn ardaloedd trefol ac ar gyfer teithiau byr. Blaenoriaethu'r llwybrau hynny sy'n addas ar gyfer defnydd ehangach o rwydwaith. 1.9 Adolygu'r cytundeb dirprwyo gydag Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn flynyddol 1.10 Cynnal a chadw Llwybr Cenedlaethol Clawdd Offa a Llwybr Arfordir Cymru i'w safonau ansawdd a gytunwyd. 1.11 Cynnal a chadw llwybrau a hyrwyddir yn rhanbarthol i safon uchel, gan geisio partneriaethau rhanbarthol cryfach ar hyd y rhannau cyfan er mwyn sicrhau'r buddion cyhoeddus mwyaf posibl. 1.12 Cynnal safleoedd cefn gwlad a pharatoi cynlluniau rheoli ar gyfer pob safle.			
WM2	Cydymffurfiaeth	2.0 Gweithio gyda pherchnogion tir i sicrhau lefelau uwch o gydymffurfiaeth â'u rhwymedigaethau mewn perthynas â HTC. Cymryd camau gorfodi lle bo angen i sicrhau bod HTC ar agor ac ar gael i'r cyhoedd.	 	 	Cymdeithas Tir a Busnes Cefn Gwlad, Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr, Tîrfeddianwyr, Rheolwyr Tir, Heddlu Gwent
WM3	Hyrwyddo defnydd cyfrifol	3.0 Rhoi cyngor ac arweiniad i dirfeddianwyr.	 		Yr Holl Bartneriaid

		3.1 Gweithio gyda phartneriaid allweddol i atal gwrthdaro rhwng gwahanol grwpiau defnyddwyr. 3.2 Gweithio gyda Rhanddeiliaid / Phartneriaid i leihau effaith y defnydd ar safleoedd sensitif a gwarchodedig, gan gynnwys Henebion Rhestredig. 3.3 Cefnogi defnydd cyfrifol o'r rhwydwaith a'r safleoedd i fynd i'r afael â materion lleol fel ymddygiad gwrthgymdeithasol, gweithio mewn partneriaeth â'r Heddlu lle bo angen. 3.4 Cefnogi mesurau i atal neu leihau ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddol wrth gadw mynediad cyhoeddus. 3.5 Hyrwyddo perchnogaeth gyfrifol o gŵn a Chod Cerdded Cŵn Cymru / Lloegr.			
WM4	Esblygiad y rhwydwaith Gwella hygyrchedd rhwydwaith HTC	4.0 Parhau i gynnal ein polisi o fynediad Lleiaf Cyfyngol a cheisio cael gwared ar rwystrau eraill a ddefnyddir megis grisiau a chlwydi cul. 4.1 Defnyddio data ar y SRhMiGG i dargedu symud camfeydd lle dangosir yr effaith fwyaf. 4.2 Darparu mwy o lwybrau byr, wedi'u hyrwyddo'n gylchol, ar gyfer iechyd, hamdden a thwristiaeth. 4.3 Gweithio gyda chydweithwyr Priffyrdd i ddod o hyd i adnoddau a ffyrdd y gallwn reoli ffyrdd di-ddosbarth sirol dynodedig yn well i ddarparu llwybrau amlbwrpas. Byddai hyn hefyd yn annog cerdded, marchogaeth a beicio yn ddiogel, yn enwedig lle mae hawliau tramwy yn cysylltu	★ ♥ £	£✓ £+	Grwpiau Defnyddwyr a Gwirfoddolwyr Staff Priffyrdd a Seilwaith Gwyrdd a Chefn Gwlad staff AHNE Dyffryn Gwy Cyfoeth Naturiol Cymru Heddlu Gwent

		ar hyd ffyrdd cerbydol yn unig. 4.4 Cyfeirio gyrwyr cerbydau a defnyddwyr cerbydol eraill i ffyrdd addas a chyfreithiol di-ddosbarth a gweithio gyda Grwpiau Gwirfoddolwyr fel Treadlightly i gynorthwyo gyda chynnal a chadw a chyfrannu at ddefnydd cyfrifol.			
WM5	Gwella Seilwaith Gwyrdd	5.0 Gweithio gyda chynllunwyr / datblygwyr i greu seilwaith gwyrdd strategol wedi'i gynllunio sy'n ymgorffori'r rhwydwaith HTC i hyrwyddo ac annog teithio cynaliadwy, llesol a darparu cyfleoedd ar gyfer hamdden. 5.1 Gweithio gyda Rhanddeiliaid i greu lleoedd lle nad yw pobl yn cael eu rhwystro rhag ymgymryd â gweithgaredd corfforol, mwynhau natur a chael lefelau llygredd isel. 5.2 Bydd Cynnal a Chadw a Gwelliannau wedi'u cynllunio i gyd-fynd â'r cynefin cyfagos. Er enghraifft, ni fyddai llwybr tarmac yn ddewis addas trwy gynefin coetir.	★ 	£✓ £+ 	Cynllunio a Datblygwyr Tîm Seilwaith Gwyrdd a Mynediad i Gefn Gwlad Cyfoeth Naturiol Cymru
WM6	Teithio Diogel	6.0 Ceisio gwella diogelwch croesfannau ffyrdd a rheilffyrdd lle bo hynny'n bosibl, gan weithio gyda Phriffyrdd, Llywodraeth Cymru, Network Rail a Phartneriaid HTC. 6.1 Gweithio mewn partneriaeth i ddarparu llwybrau newydd a llwybrau wedi'u huwchraddio mewn ardaloedd lle mae tystiolaeth bod eu hangen ac annog defnydd trwy lwybrau diogel sydd wedi'u cynllunio'n dda.	 ★ £ 	£✓ £+ 	Network Rail Trafnidiaeth Llywodraeth Cymru Cyfoeth Naturiol Cymru Priffyrdd a Chynllunio CSF Cyngorau Cymuned a Thref Tîrfeddianwyr a Grwpiau Defnyddwyr

		6.2 Cynnal ymylon priffyrdd a phriffyrdd heb eu selio i wella cysylltedd â rhwydwaith HT a darparu llwybrau mwy diogel i gerddwyr, marchogion a beicwyr. 6.3 Nodi a chefnogi mesurau a fydd yn lleihau cyflymder a swmp traffig lle bydd hyn yn cadw neu'n gwella cysylltedd rhwydwaith ar gyfer defnyddwyr nad ydynt yn defnyddio cerbydau modur.			
--	--	--	--	--	--

Ffordd o Fyw Iach Egniol

Gwella hygyrchedd y rhwydwaith a'i gwneud hi'n haws i bobl ymgorffori cerdded, marchogaeth a beicio yn eu bywydau bob dydd. Cefnogi'r rhwydwaith hawliau tramwy ar gyfer teithiau pwrpasol.

Cyf Cod	Amcan	Cam Gweithredu	Budd	Adnodd	Partneriaid Allweddol
AHL1	Cynyddu Buddion Iechyd a Lles	7.0 Targedu meysydd blaenoriaeth a chyflawni gwelliannau i'r rhwydwaith a'r safleoedd gan fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd trwy gynyddu teithio llesol a gweithgaredd hamdden. 7.1 Blaenoriaethu cynnal a chadw ar yr HTC hynny gan ddarparu mynediad i fannau gwyrdd naturiol a man agored cyhoeddus neu le darparu adnodd hygyrch ar gyfer gweithgareddau yn y gymuned fel teithiau cerdded iechyd. 7.2 Cefnogi Gwirfoddoli ar safleoedd a hawliau tramwy a chwilio am gyfleoedd i grwpiau penodol hefyd wella mynediad ar lwybrau caniataol ar dir CNC. 7.3 Gweithio gyda phartneriaid i gefnogi gweithredu mentrau gwella iechyd, megis Grwpiau Fit4Life, Cerdded er Lles Iechyd, mentrau beicio a cherdded ac atgyfeiriadau Meddygon Teulu. 7.4 Sicrhau bod yswiriant ar gyfer Grwpiau Fit4Life yn cael ei adolygu a'i ddatrys. 7.5 Gwella cysylltedd ac ystyried parcio marchogaeth a pharcio eraill lle bo hynny'n rhesymol i annog gweithgaredd; gan gynnwys mynediad i safleoedd / parciau cefn gwlad, cyfleusterau eraill o ddefnydd hamdden uchel, y Llwybr	£ ★	£✓ £+ £😊 	Darparwyr gofal iechyd a gweithwyr proffesiynol Cynghorau Cymuned Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb Tirfeddianwyr Ysgolion Datblygwyr Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) Grŵp Llywio Teithio Llesol Priffyrdd Sir Fynwy Staff Mon Life

		Cenedlaethol, Llwybr Arfordir Cymru, Llwybrau Rhanbarthol a Llwybrau sy'n arwain at Safle Treftadaeth y Byd a nodweddion / lleoedd arwyddocaol eraill. 7.6 Mynd i'r afael ag anfantais iechyd trwy hyrwyddo mynediad i'r amgylchedd naturiol a man gwyrdd y tu hwnt i ardaloedd trefol, gan ddarparu cysylltedd â'r dirwedd a natur. 7.7 Nodi partneriaid mewn ysgolion, addysg awyr agored a cholegau i hyrwyddo buddion iechyd Mynediad i Gefn Gwlad i ddisgyblion a myfyrwyr mewn ffyrdd arloesol. 7.8 Annog teithio llesol i ysgolion trwy hyrwyddo a gwella llwybrau HTC a beicio, gan addysgu ffyrdd o fyw cyfrifol a lleihau gordewdra. 7.9 Ar y cyd â phartneriaid, edrych ar osod a chynnal meinciau / seddi picnic i alluogi mwy o ddefnydd o wefannau / rhes ar gyfer y rheini ag anabledd neu broblemau iechyd.			
AHL2	Teithio Llesol	8.0 Gweithio gyda chydweithwyr yn y Cyngor a MonLife i godi proffil cyfraniad hawliau tramwy ar gyfer teithiau pwrpasol 8.1 Dileu'r rhwystrau i deithio a hamdden llesol a hyrwyddo llwybrau a chyfleoedd. 8.2 Gweithio gyda Seilwaith Gwyrdd a chydweithwyr cynllunio i sicrhau bod llwybrau teithio llesol yn cael eu hymgorffori a'u cysylltu â HTC / rhwydweithiau beicio, hybiau trafndiaeth a mannau gwyrdd.	 £ ★ 	 	Grŵp Llywio Teithio Llesol Datblygwyr/ Cynllunwyr Priffyrdd Fforwm Mynediad Sir Fynwy Ysgolion lleol/ colegau Cynghorau Cymuned

		8.3 Darparu llwybrau cerdded, beicio a marchogaeth sy'n ddiogel, heb draffig modurol, sy'n cysylltu trefi, pentrefi ac ardaloedd gwledig. 8.4 Cefnogi a dylanwadu ar yr awdurdodau a strategaethau a pholisïau eraill i sicrhau bod teithio llesol wedi'i integreiddio'n gadarn i raglenni gwaith.			Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb
AHL3	Newid moddol i gerdded a beicio	9.0 Darparu llwybrau HTC a all ddarparu dewis arall realistig yn lle gyrru, yn enwedig ar gyfer teithiau byr. 9.1 Gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru i wella cysylltedd rhwng y rhwydwaith llwybr ceffylau ac ardaloedd o ystâd coetir Llywodraeth Cymru lle mae mynediad caniatol gan feicwyr yn bodoli. 9.2 Gweithio gyda'r holl dirfeddianwyr i greu llwybrau newydd statws uwch (llwybr ceffylau neu gilffordd gyfyngedig) ac ymestyn i ddarparu mynediad i'r ystod fwyaf o bobl. 9.3 Gweithio gyda chydweithwyr Cynllunio a Seilwaith Gwyrdd i sicrhau HTC mewn coridorau gwyrdd a man gwyrdd. 9.4 Gwellu ac uwchraddio'r rhwydwaith HTC lle mae'n cysylltu ag amwynderau, nodau trafnidiaeth gyhoeddus, gwaith ac addysg i gynyddu atyniad cerdded, beicio a marchogaeth fel dewis arall yn lle gyrru. 9.5 Ceisio gwell llety i ddefnyddwyr bregus lle mae Hawliau Tramwy yn cysylltu trwy ffyrdd, er enghraifft	 £ ★ 	£✓ £+ £😊 	Grŵp Llywio Teithio Llesol Cyfoeth Naturiol Cymru Datblygwyr Priffyrdd, Cynllunio, GI a Chefn Gwlad Fforwm Mynediad Sir Fynwy Ysgolion Lleol Cynghorau Cymuned Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb

		amddiffyn a thorri ymylon i wneud i feicwyr a defnyddwyr eraill deimlo'n fwy diogel. 9.6 Gweithio gyda grwpiau buddiant a phartneriaid i ddarparu rhwydwaith o ffyrdd di-ddosbarth ar gyfer defnyddwyr cerbydau a defnyddwyr eraill i atal defnydd anghyfreithlon o lwybrau nad ydynt yn gerbydau ac ehangu'r rhwydwaith sydd ar gael i feicwyr, cerddwyr a marchogion.			
AHL4	Mynd i'r afael ag amddifadedd ac anfantais	10.0 Cael gwared ar rwystrau i'r rheini sydd dan anfantais economaidd trwy annog defnyddio safleoedd cefn gwlad a rhwydwaith HTC fel adnodd defnydd rhad ac am ddim ar gyfer teithio llesol, hamdden a hamdden. 10.1 Mynd i'r afael ag anfantais iechyd trwy hyrwyddo mynediad i'r amgylchedd naturiol a man gwyrdd, y tu hwnt i ardaloedd trefol, gan ddarparu cysylltedd â natur a threftadaeth. 10.2 Annog teithio llesol i ysgolion trwy hyrwyddo a gwella rhwydweithiau HTC a beicio.	 £ ★	£✓ £+ £😊 	Fforwm Mynediad Lleol Sir Fynwy, Datblygwyr, Darparwyr Gofal iechyd a Gweithwyr Proffesiynol. AHNE Dyffryn Gwy, Ysgolion/ colegau, Gwasanaethau Hamdden, Cyngorau Cymuned, Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb

Gwybod Beth sydd Allan Yna

Darparu Map Diffiniol a Datganiad cyfoes a hygyrch a hyrwyddo Safleoedd Cefn Gwlad a'r rhwydwaith HTC

Cyf Cod	Amcan	Cam gweithredu	Budd	Adnodd	Partneriaid Allweddol
KWOT1	Cynnal a gwneud cofnodio n mwy hygyrch	11.0 Cynnal a diweddarau Map Diffiniol a Datganiad Hawliau Tramwy a Datganiad Cyhoeddus y sir. 11.1 Sicrhau bod y Map Diffiniol a'r Datganiad yn hygyrch. 11.2 Cynnal cofrestrau cyhoeddus ar-lein ac ychwanegu rhestr o'r holl awdurdodiadau a gorchmynion cyfreithiol adran 147 (dargyfeirio / cau). 11.2 Parhau i brosesu hawliadau yn ôl blaenoriaeth a cheisio adnoddau ychwanegol i glirio ôl-groniad o geisiadau. 11.3 Ceisio sicrhau bod Mapiau Arolwg Ordnans yn cael eu cywiro a'u diweddarau.	 	£✓ £+	Arolwg Ordnans, Priffyrdd, Gwasanaethau Cyfreithiol ac SRS.
KWOT2	Darparu cyngor ar rhwydwaith HTC	12.0 Rhoi cyngor ac arweiniad i dirfeddianwyr. 12.1 Cysylltu â Rheoli Cynllunio a Datblygu i roi cyngor ar y Cynllun Datblygu Lleol a cheisiadau cynllunio. 12.2 Ymateb i Chwiliadau Taliadau Tir a rhoi cyngor priodol iddynt. 12.3 Cynghori ar, a lle bo hynny'n briodol, orchmynion cynnydd i ddiwygio'r rhwydwaith HTC er budd y cyhoedd a / neu'r tîrfeddiannwr. 12.4 Rhoi cyngor, a lle bo hynny'n briodol, datblygu	 £ ★	£✓	Datblygwyr, Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr, Tîrfeddianwyr, Rheolwyr Tir, Cynghorau Cymuned, Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb Gwasanaethau Cyfreithiol, Cynllunio, Gwybodaeth Ddaearyddol a Mynediad i Gefn Gwlad

		gorchmynion ar gyfer cau dros dro ond gydag amodau yn unol â'r polisi. 12.5 Ystyried datblygu polisi ar gyfer ceisiadau i blannu coed, gosod seddi / placiau ac ati mewn parciau / safleoedd gwledig.			
KWOT ₃	Trafod Gwellian-nau	13.0. Gweithio gyda pherchnogion tir i sicrhau gwelliannau i'r rhwydwaith HTC i gynyddu hygyrchedd ac annog teithio llesol a hamdden, defnyddio hamdden a chefnogi'r economi leol. 13.1 Gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru i adolygu mynediad ar eu safleoedd, lleihau hawliadau addasu Cefn Gwlad a chynhyrchu cynlluniau rheoli a all helpu i lywio rhaglenni clirio coed yn y dyfodol, lleihau cau mynediad a chynorthwyo gyda'r nodau yn 12.1. 13.2 Sicrhau unrhyw gyfleoedd sy'n codi o newidiadau i'r drefn cymorthdaliadau amaethyddol a rheoli tir. 13.3 Ymgynghori ar welliannau arfaethedig mewn cynlluniau rheoli ar gyfer safleoedd cefn gwlad wrth iddynt gael eu datblygu. 13.4 Datblygu partneriaethau fel "Cyfeillion Bws 65" a gweithio gyda Phrifyrdd a phartneriaid eraill i ddatblygu a hyrwyddo gwasanaethau bysiau wedi'u hamserlennu i helpu pobl i gael mynediad i gefn gwlad, gan leihau traffig, bod o fudd i iechyd pobl, yr	 	£✓ £+ £😊	Tirfeddianwyr ac asiantwyr, Llywodraeth Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru

		economi leol a'r amgylchedd.			
KWOT ₄	Gwybodaeth fwy hygyrch / cynyddu gwybodaeth a hyder.	14.0 Gan weithio gyda phartneriaid allweddol, cynyddu'r ystod o wybodaeth am fynediad cefn gwlad a'i fanteision. Ystyried defnyddio cyhoeddiadau cerdded a sefydliadau eraill i wneud hyn a lledaenu gwybodaeth trwy gyhoeddiadau lleol. 14.1 Gwybodaeth wedi'i theilwra i gyrraedd yr ystod ehangaf o gwsmeriaid (ar-lein, apiau ffôn, mapiau a chanllawiau), gan gynnwys grwpiau penodol, grwpiau oedran ifanc i henoed a grwpiau defnyddwyr ag anabledd â nam ar eu golwg. 14.2 Targedu dull o gyrraedd pobl nad ydynt yn ddefnyddwyr safle HTC a Chefn Gwlad, gan wella hygyrchedd gwybodaeth i danio diddordeb mewn cerdded neu feicio neu farchogaeth, cynyddu gwybodaeth a hyder i annog defnydd 14.3 Ceisio hyrwyddo llwybrau cylchol (yn unol â'r cynllun datblygu cerdded) gyda themâu penodol i wella buddion a thargedu cynulleidfaoedd yn well. 14.4 Gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru a phartneriaid coetir eraill i ddarparu gwell gwybodaeth am ba fynediad sydd ar gael mewn coetiroedd. 14.5 Annog CNC i ddarparu a rhannu map hawdd cael gafael arno sy'n dangos maint ystâd coetir Llywodraeth Cymru sy'n destun mynediad caniatol i farchogion.	 	 	Teithio Llesol Grŵp Llywio Strategaeth a beicio Swyddogion Mynediad i Gefn Gwlad Darparwyr Gofal Iechyd a Gweithwyr Proffesiynol Priffyrdd, Trafnidiaeth a Gwastraff CSF, Fforwm Mynediad i Gefn Gwlad Sir Fynwy, AHNE Dyffryn Gwy, Llyfrgelloedd, Ysgolion Lleol, Cynghorau Cymuned a Thref, Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb, Mon Life, Gwasanaethau Hamdden

		14.6 Hyrwyddo Gwasanaethau Bysiau lle bo hynny'n bosibl, i gael mynediad at lwybrau a hyrwyddir a chefn gwlad.			
KWOT5	Hyrwydd o Llwybr Arfordir Cymru, YG a llwybrau wedi'u hyrwyddo	15.1 Cynnal prif lwybrau a hyrwyddir i safon uchel i ddiogelu buddion economaidd a chynnyrch twristiaeth. 15.2 Helpu i gadw gwariant gan ymwelwyr (e.e. cerddwyr a beicwyr) yn yr ardaloedd lleol a gwledig trwy gysylltiadau â busnesau lleol, a thrwy hynny gefnogi sector busnesau bach Sir Fynwy.	£ ♥	£✓	Twristiaeth, Cyfoeth Naturiol Cymru, Grŵp Rheoli Rhanbarthol Llwybr Arfordir Cymru, Grŵp Rheoli ODPNT, Awdurdodau Lleol Eraill, AHNE Dyffryn Gwy
KWOT 6	Twristiaeth Gynaliadwy	16.0 Darparu gwybodaeth i helpu i gefnogi twristiaeth a arweinir gan y gymuned. 16.1 Cynyddu hyd arhosiad trwy becynnu, cysylltu a datblygu cynhyrchion newydd (e.e. llwybrau newydd neu lwybrau newydd a hyrwyddir). Hyrwyddo'r adnodd. 16.2 Adnewyddu a gwella arwyddion i safleoedd cefn gwlad. 16.3 Mwy o deithiau cerdded a digwyddiadau tywysedig. 16.4 Defnyddio Llysgenhadon yn amlach fel y gallant "fynd at bobl".	🚲 ♥ £ ★	£✓ £+ ✎	Twristiaeth, Fforwm Mynediad i Gefn Gwlad CSF, Busnesau Lleol, Cynghorau Cymuned, Fforwm SG a Chefn Gwlad, Gwasanaethau Hamdden, Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb
KWOT7	Gwelliannau Hyrwyddo Anabledd	17.1 Ymgysylltu â sefydliadau perthnasol i sicrhau bod deunydd copi caled ar gael i ddiwallu anghenion y lleiafrifoedd eraill hynny e.e. nam ar y golwg a'r rheini o grwpiau ethnig. 17.2 Hyrwyddo teithiau cerdded iechyd yn well, eu dosbarthu i feddygfeydd Meddygon Teulu / fferyllwyr ac ati.	♥ ★ 🚲	£✓ ✎ £+	Sefydliadau iechyd a gweithwyr proffesiynol Twristiaeth, SG a Mynediad i Gefn Gwlad Grwpiau Defnyddwyr

Cefnogi a galluogi grwpiau gwirfoddol i chwarae rhan weithredol mewn prosiectau cefn gwlad, gan gyfrannu at les a chreu cymunedau cynaliadwy a gwydn.

Cyf Cod	Amcan	Cam gweithredu	Budd	Adnodd	Partneriaid Allweddol
Cl1	Cyfranogiad Gwirfoddolwyr	18.0 Parhau i ddatblygu rhaglenni gwirfoddol sy'n cefnogi cyflawni amcanion y CGMCG a cheisio cyllid i wneud hynny. 18.1 Cefnogi grwpiau presennol a datblygu Grwpiau Cymunedol newydd i wella a chynnal a chadw'u hawliau tramwy lleol a safleoedd cefn gwlad. 18.2 Datblygu canllawiau, hyfforddiant a deunydd hyrwyddo i helpu i addysgu a denu gwirfoddolwyr. 18.3 Datblygu papur â ffocws a deunydd hyrwyddo cyfryngau arall gyda grwpiau gwirfoddol i helpu i sicrhau bod deunydd yn cyrraedd y grwpiau cleientiaid y bwriadwyd iddynt gyrraedd. 18.4 Gweithio gyda chynghorau cymuned a thref i ddelio â gordyfiant blynyddol a nodi cyllid / blaenoriaethau ar gyfer cynlluniau gwella. 18.5 Cyfeirio cerddwyr / beicwyr at grwpiau cerdded a marchogaeth lleol.	★ ♥ £ 🚲	£ ✓ £+ £ 😊	Mon Life Gwasanaethau Hamdden, Addysg Awyr Agored ac ati Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb Cynghorau Cymuned a Thref Ymddiriedolaeth Camlesi ac Afonydd Cadw Cymru'n Daclus Cymdeithas Cerddwyr, CCP PCBB AHNE Dyffryn Gwy, Sefydliadau Priodol
Cl2	Gwneud y mwyaf o fuddion economaidd mynediad i gefn gwlad	19.0 Gwella technoleg gwybodaeth a rhyngwyneb mapio i fod yn fwy defnyddiol ar gyfer prosiectau gwirfoddol. 19.1 Datblygu a chyhoeddi canllawiau parthed cyfrifoldebau ar gyfer	£ ★	£ ✓	Mon Life, Arolwg Ordans, SG a Mynediad i Gefn Gwlad

		grwpiau a gofynion yswiriant 19.2 Nodi'r dull o goladu a rhoi gwybodaeth am grantiau i'r gymuned a grwpiau eraill. 19.3 Datblygu a hyrwyddo canllawiau i Gynghorau Cymuned a Thref i nodi eu pwerau, eu cyfrifoldebau a'u dyletswyddau o ran mynediad a dangos sut y gallant nodi anghenion a chyfleoedd lleol a gallu gweithredu arnynt er mantais orau mewn ffyrdd sy'n golygu fwyaf i'w cymunedau.			
Cl3	Rhaglenni gwirfoddoli newydd i wella iechyd a lles, gwella'r amgylchedd / bioamrywiaeth a chael pobl ifanc i wirfoddoli	20.0 Nodi gwelliannau i lwybrau a theithiau cerdded iechyd newydd 20.1 Gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau priodol a gyda gwirfoddolwyr i ddileu rhywogaethau ymledol. 20.2 Annog grwpiau gwirfoddol lleol i ddarparu byrddau gwybodaeth / digwyddiadau / gwybodaeth sy'n cynyddu gwerthfawrogiad a chysylltedd cyffredinol y cyhoedd â thirwedd a natur. 20.3 Ymchwilio i gyfleoedd i annog pobl iau i wirfoddoli. 20.4 Gyda phartneriaid, sefydlu grwpiau "Cyfeillion" ar hyd llwybrau rhanbarthol i hyrwyddo a chwilio am gyfleoedd cyllido ar hyd llwybrau rhanbarthol.	£ ★ ♥	£ ✓ £ + £ 😊	Gwirfoddolwyr a Grwpiau Defnyddwyr Tirfeddianwyr Sefydliadau priodol fel CNC, AHNE Dyffryn Gwy PCBB Twristiaeth, Addysg Ieuenctid ac Awyr Agored Gwasanaethau Hamdden Darparwyr gofal iechyd a gweithwyr proffesiynol Ysgolion Cynghorau Cymuned Busnesau

Cymru Ffyniannus

Gwneud y mwyaf o fuddion economaidd mynediad i gefn gwlad.

Cyf Cod	Amcan	Cam gweithredu	Budd	Adnodd	Partneriaid Allweddol
PW1	Gwneud y mwyaf o'r buddion economaidd Gwella cynnyrch a datblygu marchnadoedd newydd	21.0 Tynnu sylw at fuddion economaidd mynediad i gefn gwlad yn Sir Fynwy 21.1 Parhau i weithio mewn partneriaeth ag awdurdodau arfordirol eraill, CNC, LIC ac eraill i sicrhau gwelliannau i Lwybr Arfordir Cymru a'i gynnal i Safon Ansawdd Cymru. 21.2 Gwneud y mwyaf o gyfleoedd economaidd ar lwybrau rhanbarthol trwy sefydlu Cyfeillion Grwpiau a gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol eraill i hyrwyddo a chynnal a chadw llwybrau i safon uchel. 21.3 Gwella presenoldeb cyfryngau cymdeithasol. 21.4 Gweithio'n agos i ddatblygu cynhyrchion cerdded / marchogaeth gyda swyddogion twristiaeth. 21.5 Defnyddio llysgenhadon i hyrwyddo darpariaeth Mynediad i Gefn Gwlad a sicrhau eu bod yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am welliannau / brosiectau yn eu hardal. 21.6 Datblygu llwybrau pellter hir, amlbwrpas, llwybrau beicio neu lwybr ceffylau lle bo hynny'n bosibl. 21.7 Defnyddio partneriaid / busnesau a gwirfoddolwyr i hyrwyddo teithiau cerdded a digwyddiadau cylchol wedi'u targedu. 21.8 Nodi a hyrwyddo mesurau sy'n cael eu gyrru gan dechnoleg a fyddai'n apelio at grwpiau oedran iau.	★ £ ♥	£ ✓	Yr Holl Bartneriaid

Canolbwyntio ar y Dyfodol

Gweithio i wasanaeth gwydn sy'n canolbwyntio ar y dyfodol mewn partneriaeth ag eraill, i ddarparu buddion ehangach i drigolion ac ymwelwyr â Sir Fynwy.

Cyf Cod	Amcan	Cam gweithredu	Budd	Adnodd	Partneriaid Allweddol
FF1	Cynyddu Ymwybyddiaeth o'r CGMCG	22.0 Codi ymwybyddiaeth o'r CGMCG i gwsmeriaid, pobl nad ydynt yn defnyddio'r rhwydwaith a rhanddeiliaid.	 ★	£ ✓	Yr Holl Bartneriaid
FF2	Dolenni i strategaethau a chynlluniau eraill Cyflawni'r amcanion yn y cynllun Gweithio mewn Partneriaeth	23.0 Hyrwyddo buddion ehangach mynediad i gefn gwlad, gwella a chynnal partneriaethau i weithredu nodau allweddol y cynllun hwn. 23.1 Hyrwyddo rhwydwaith hawliau tramwy fel mecanwaith ar gyfer helpu i gyflawni nodau mewnol ac allanol priodol eraill a ddisgrifir yn y cynllun hwn. 23.3 Cryfhau gweithio mewn partneriaeth â Rhanddeiliaid allweddol i wneud gwell synnwyr o'r rhwydwaith a darparu amgylcheddau deniadol diogel a gynhelir yn dda.	♥ £ ★	£ ✓ £ + £ 😊	Yr Holl Bartneriaid
FF4	Mesurau Effaith Amgylcheddol a Lliniaru	24.0 Gweithio gyda phartneriaid allanol i sicrhau bod y rhwydwaith hawliau tramwy yn cael ei ddatblygu i'r eithaf ei gyfraniad at dirwedd ehangach, bioamrywiaeth,	♥ ★ £	£ ✓ 	Yr Holl Bartneriaid

		dehongli ymwelwyr ac amcanion addysgol. 24.1 Diweddarw a pharhau i hyrwyddo'r defnydd o ganllawiau Technegol Bioamrywiaeth Mynediad i Gefn Gwlad. 24.2 Nodi ardaloedd risg llifogydd a'r effaith debygol ar HTC. Rhoi mesurau lliniaru ar waith. Ceisiwch lwybrau amgen ar gyfer y rhannau hynny o Lwybr Cenedlaethol Llwybr Clawdd Offa a llwybrau rhanbarthol sy'n dueddol o orlifo. 24.3 Cynnal asesiad o'r llwybrau hynny o amgylch pentrefi nad oes wyneb arnynt ac a allai ddod yn beryglus mewn tywydd gwlyb (i bobl anabl / oedrannus) a cheisio adnoddau a deunyddiau i'w gwella ar y cyd â chymunedau lleol. 24.4 Archwilio potensial rheoli llifogydd naturiol fel rhan o fentrau tirwedd ehangach i fynd i'r afael â materion HT a sicrhau mynediad yn y dyfodol.			
Ff5	Adnoddau	25.0 Sicrhau adnoddau digonol ar gyfer gweithredu'r cynllun hwn trwy sicrhau adnoddau ychwanegol o ffynonellau mewnol ac allanol sy'n helpu i gyflawni'r amcanion o fewn y cynllun hwn	£ ★ 🚲 ❤️	£+ £😊	Grŵp Teithio Llesol, Rheoli Datblygiad Datblygwyr SG a Mynediad i Gefn Gwlad, Priffyrdd, Mon Life

		25.1 Parhau i ddatblygu dull rheoli asedau, yn enwedig gyda phontydd, i lywio costau cynnal a chadw'r rhwydwaith ac i wneud gwelliannau 25.2 Sefydlu ymchwil, gyda phartneriaid fel PCBB, i sefydlu gwir werth cynnyrch cerdded a marchogaeth yn Sir Fynwy. 25.3 Ceisio cynnal a gwella darpariaeth y gwasanaeth mynediad yng nghefn gwlad trwy godi tâl am weithgaredd lle bo hynny'n dderbyniadwy.			AHNE Dyffryn Gwy Busnesau Lleol Cynghorau Cymuned
Ff6	Gwell Gwasanaeth Cwsmer	26.0 Darparu ystod o ddulliau i'r cwsmer roi gwybod am fater. 26.1 Gwella cyfathrebu â defnyddwyr gwasanaeth, gwirfoddolwyr, y gymuned a'r Cyngor Tref. 26.2 Rhoi diweddariadau am welliannau penodol i grwpiau defnyddwyr.	 	£ 	Staff SG a Chefn Gwlad FfMLI Sir Fynwy Cynghorau Cymuned, Grwpiau Defnyddwyr a Grwpiau â Diddordeb
FF7	Newidiadau deddfwriaethol a rheolaeth weithredol	27.0 Gan edrych ar y rhwydwaith HTC sydd ar gael a'r rhwystrau sy'n atal defnydd, cymryd trosolwg strategol i ddarparu llwybrau perthnasol y rhennir eu defnydd a gwell cysylltiadau a chyfleusterau mynediad lle bo angen. 27.1 Adolygu polisiau a blaenoriaethau	 £ ★	£ £+ £ 	

		gweithredol yng ngoleuni'r polisïau a'r amcanion yn y cynllun hwn. 27.2 Adolygu polisïau gweithredol o bryd i'w gilydd mewn ymateb i newid deddfwriaethol. 27.3 Rhoi'r hyfforddiant angenrheidiol i swyddogion a gwirfoddolwyr HTC i sicrhau bod gweithrediadau HTC yn cael eu cyflawni'n effeithiol.			
--	--	--	--	--	--

18 GEIRFA

AHNE	Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AONB)
CABT	Cilffordd yn Agored i Bob Traffig (BOAT)
CCP	Cymdeithas Ceffylau Prydain (BHS)
CGMCG	Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (ROWIP)
CNC	Cyfoeth Naturiol Cymru (NRW)
CSF	Cyngor Sir Fynwy (MCC)
FfMLI	Fforwm Mynediad Lleol (LAF)
HTC	Hawliau Tramwy Cyhoeddus (PROW)
OPHAA	Offeryn Prisio Hamdden Awyr Agored (OrVAL)
SG	Seilwaith Gwyrdd (GI)
SrhMiGG	System Rheoli Mynediad i Gefn Gwlad (CAMS)
YWA	Y Weinyddiaeth Amddiffyn (MOD)

19 ASESIAID STRATEGOL AMGYLCHEDDOL

Mae paratoi'r CGMCG yn dod o fewn cwmpas Erthygl 2 (a) o'r Gyfarwyddeb Asesu Amgylcheddol Strategol (AAS). Dywed y Gyfarwyddeb mai ei nod yw "darparu ar gyfer lefel uchel o ddiogelwch i'r amgylchedd a chyfrannu at integreiddio ystyriaethau amgylcheddol wrth baratoi a mabwysiadu cynlluniau a rhaglenni gyda'r bwriad o hyrwyddo datblygu cynaliadwy". Mae'r Gyfarwyddeb yn cydnabod, fodd bynnag, mai dim ond os yw cynllun yn debygol o arwain at effeithiau amgylcheddol sylweddol y mae angen cynnal AAS. Ar ôl sgrinio'r CGMCG gan ddefnyddio'r wybodaeth a gynhwysir yn "Canllaw Ymarferol i'r Gyfarwyddeb Asesu Amgylcheddol Strategol" barn yr Awdurdod yw nad yw'r gweithredoedd a'r polisiâu a gynhwysir yn y CGMCG yn debygol o arwain at unrhyw effeithiau amgylcheddol sylweddol ac nad yw AAS yn ofynnol.

20 LLUNIAU

Llun tudalen flaen trwy garedigrwydd Croeso Cerddwyr Cas-gwent
Lluniau ar dudalennau 39 a 40 trwy garedigrwydd Grŵp Gofal Llwybr Llanbadoc